

Kirkkosanommat

15 ♦ 9.10.2013 www.tampereenkirkkosanommat.fi

REILUSTI KRISTITTY

Nuorten turvatalon ovi käy vilkkaasti

Ira Tikkanen on saanut Suomen Punaisen Ristin auttamispisteestä tukea ihmissuhteiden selvittämiseen sekä itsenäistymiseen.

➤ SIVU 4

Kirja on tunnustus kirkkomuusikoille

Elina Karttunen löysi arkistojen kätöistä paljon kiinnostavaa materiaalia, kun hän kirjoitti Messukylän kirkkokuoron 90-vuotishistorian.

➤ SIVUT 6-7

Kotihoitoa kehitetään, laitoshoidon tarpeen

Hollannin muistisairaiden kylässä asukkaat elävät kuuden hengen ryhmäkodeissa. Kuva on kotoisan elämäntyylin talosta.

➤ SIVUT 8-9

Nuoret viihtyvät tiloissa, joissa ei kytätä

Rasmus Toppari ja Viivi Liljeberg tykkäävät Tampereen keskustan seurakuntien nuorisotyön tuoreesta St22:sta Rautatienkadulla.

➤ SIVU 3

Kiusaaminen ja rasismi ovat arkipäivää Tampereella

Yksinäisyys ja kiusaaminen ovat edelleen yleisimpiä syitä, joiden takia nuoret ottavat yhteyttä Tampereen Nuorten turvataloon. Talo ja sen yhteistyökumppanit ovat aloittaneet hankkeen, jossa torjutaan nuorten yksinäisyyttä vuoden 2011 Yhteisvastuukeräyksen tuotolla. Asiasta kerrotaan tässä lehdessä sivulla 4.

Tampereella järjestettiin muutama viikko sitten rasismien vastainen tapahtuma. Keskustelussa oli mukana muun muassa 19-vuotias **Rifaa Taha**, joka on syntynyt ja kasvanut Suomessa. Hän on joutunut kokemaan ennakkoluuloja niin opettajien kuin oppilaidenkin suunnalta vain siksi, että hänen ihonväriinsä on tummempi kuin muilla ja hän käyttää huivia. Keskustelusta on lisää sivulla 16.

Karoliina Löytty kirjoitti Aamulehden yleisönosastossa, että hänen 11-vuotiaista tummaihoista poikaansa nimitellään (AL 21.9.2013). Senegalilainen aviomies sekä perheen Suomessa syntynyt lapsi ovat useita kertoja joutuneet rasistisen nimittelyn ja haukkumisen kohteeksi junassa, kahvilassa ja kadulla. Miestä on syljetty kasvoihin kaupassa.

Viikkoa myöhemmin saimme Aamulehdestä lukea **Savanna Ylisen** yleisöosastokirjoituksen (AL 28.9.2013). Hän on joutunut kiusatuksi ala- ja yläasteella. ”Koulun käytävillä huuhtelu, Facebook-kuvien ilkeä kommentoiminen, hakkaaminen, uhkailu ja haukkuminen ovat ilkeitä sekä harmittavan yleisiä muotoja kiusaamiselle”. ”Myös ihonväristä ja seksuaalisesta suuntautumisesta voi joutua kuulemaan kommentteja”, tietää kirjoittaja.

Näiden viime viikkojen havaintojen ja lehtemme haastattelujen jälkeen on pakko todeta erittäin ikävä tosiasia: monia lähipiirissämme eläviä ihmisiä kiusataan. Surullisinta on, että rasismi ja kiusaaminen näyttävät kohdistuvan kovin usein lapsiin ja nuoriin.

Nämä esimerkit osoittavat, että edelleen osa suomalaisista ja tamperelaisista ihmisistä suhtautuu ennakkoluuloisesti ja jopa rasistisesti ihmisiin, jotka poikkeavat esimerkiksi ihonväritään niistä suomalaisista, jotka ovat vaaleaihoisia.

Vaikenija hyväksyy syrjivän käytöksen

Yksikään kanssamatkustaja ei noussut puolustamaan, kun rasisti alkoi nimitellä Karoliina Löyttyä ja hänen poikaansa junassa. Myös Savanna Ylinen on pettynyt, että koulukiusaamiseen ei yleensä kovin helposti puututa. Siksi kiusatun on itse oltava rohkea ja kerrottava kokemuksistaan esimerkiksi vanhemmille ja opettajalle.

Näyttää siis siltä, että rasismi ja kiusaaminen eivät katoa Suomesta omalla painollaan.

Mikä meitä suomalaisia oikein vaivaa? Miksi kaikenlainen erilaisuus tuntuu monille olevan uhka, johon on reagoitava kiusaamalla, hyökkäämällä ja solvaamalla?

Karoliina Löytty uskoo, että rasistinen ihminen voi muuttaa käsityksiään vain kohtaamisen avulla. Kun kiusaaja tunnistaa kiusatussa hänen ihmisyytensä, tämä toinen muuttuu näkyväksi ja lopulta tasavertaiseksi ihmiseksi.

Toinen ihmetyksen aihe on, miksi rasistisen käytöksen todistajiksi joutuvat muut ihmiset eivät tee mitään. Olemme pelkureita, jos emme uskalla puuttua lähimmäisen kiusaamiseen sitä kohdatessamme.

On yhdessä luotava ilmapiiri, jossa syrjintää ei sallita. Rasistinen puhe tai käytös pitää tunnistaa ja puuttua siihen. Vaikenemalla annamme hiljaisen hyväksynnän kiusaamiselle.

Kirsi Airikka

Kirjoittaja on

Tampereen Kirkkosanomien toimitussihteeri

Lukijapostia

Haastattelukutsu

Olen sosiaalipolitiikan pääaineopiskelija Tampereen yliopistosta ja teen pro gradu -tutkielmaani osana *Vammaisten ihmisten elämä Suomessa* -tutkimushanketta. Tutkimukseni käsittelee vammaisten ihmisten syrjäytymistä Suomessa.

Vammaisten ihmisten perus- ja ihmisoikeusjärjestö Kynnys ry:n tutkimushanke perustuu vammaisten ihmisten haastatteluihin. Tutkimuksessa pyritään vastaamaan muun muassa kysymyksiin, millaista on elää vammaisena ihmisenä Suomessa ja millä tavalla vammaisten ihmisten elämä on muuttunut.

Monet vammaiset jäävät syrjään esimerkiksi koulutuksesta, työ- tai perhe-elämästä. Syrjäytymiseen voivat johtaa esimerkiksi puutteelliset kuljetuspalvelut, vaikeus saada avustajia ja tulkkipalveluita, koulujen ja työpaikkojen esteellisyys ja kielteiset asenteet. Tutkimusta varten annetut tiedot säilytetään ehdottoman luottamuksellisina ja tulokset raportoidaan siten, että yksittäisiä haastateltavia ei voi tunnistaa.

Etsin haastateltaviksi eri-ikäisiä miehiä ja naisia, joilla on jokin vamma. Haastattelu koostuu kahdesta osasta, joista molemmat kestävät noin kaksi tuntia. Ensimmäisessä osassa käsitellään elämäntulkua yleisesti ja toisessa osassa erityisesti syrjään jäämisen kokemus.

Mikäli haluat olla mukana kertomassa vammaisten ihmisten elämästä Suomessa, ota yhteyttä ja kerro samalla jotakin itsestäsi, esimerkiksi ikäsi, asuinpaikkakuntasi ja jotakin vammastasi tai vammautumisesi. Yhteydenotto ei velvoita sinua osallistumaan tutkimukseen, vaan siten saat tutkimuksesta lisätietoa, jonka perusteella voit päättää osallistumisestasi. Toivon sinun ottavan yhteyttä puhelimitse tai sähköpostitse joulukuun loppuun mennessä.

Ystävällisin terveisin,

Sarita Vuori

sea.vuori@gmail.com

p. 040 749 9980

<http://kynnys.fi/vammaistenelama>

Osallistu tutkimukseen yli 55-vuotiaiden syrjinnästä

Oletko 55 vuotta täyttänyt ja kuulutko johonkin seuraavista ryhmistä: vammaiset henkilöt, romanit, saamelaiset, vieraskieliset ja ulkomaan kansalaiset, uskonnolliset vähemmistöt, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt?

Teemme sisäasiainministeriön toimeksiannosta tutkimusta ikääntyneiden (55+) vähemmistöryhmiin kuuluvien kokemasta syrjinnästä julkisissa ja yksityisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa. Jos sinulla tai läheiselläsi on kokemusta huonosta kohtelusta tai syrjivästä käytännöistä näissä palveluissa, kirjoita tutkimuksen tekijöille vapaaehtoisesti kokemuksistasi.

Pituudeltaan teksti voi olla juuri sellainen, jonka itse koet asian kannalta sopivaksi. Lyhyetkin tarinat antavat tutkimukselle arvokasta aineistoa. Voit halutessasi kertoa syrjinnästä nimettömästi. Toivomme kuitenkin, että tarinoissa olisi mainittu syrjintää kokeneen henkilön ikä, sukupuoli ja mihin vähemmistöryhmään/ryhmiin hän kuuluu sekä millä paikkakunnalla ja millä palvelualalla syrjintä tapahtui.

Tarinat voi lähettää joko sähköpostitse osoitteeseen refeututkimus@gmail.com tai postitse osoitteeseen Kuntoutussäätiö/Syrjintätutkimus, PL 39, 00411 Helsinki. Otamme tekstejä vastaan vuoden loppuun asti.

Mikäli mieluummin kerrot tutkijoille kasvotusten tai puhelimesa kokemastasi/ läheisesi kokemasta syrjinnästä, voit ilmoittautua haastateltavaksi jättämällä puhelinnumerosi edellä mainittuun

sähköpostiosoitteeseen tai soittamalla numeroon 045 327 6815 tai 050 563 7289.

Kiitämme jo etukäteen, että olet mukana tuomassa vähemmistöryhmiin kuuluvien ikääntyneiden sosiaali- ja terveyspalveluissa kokemaa syrjintää näkyväksi.

Kati Tuokkola

tutkija

Teinimuistelma Pekka Palhosta

Selatessani muussa yhteydessä nettiä poikkiesin nuoruuden tututni **Pekka Palhon** sivuille. Hänen oli Tampereella ensimmäisenä teollisuuspastorina, ja tämä pikku tarinani liittyy tähän. Tiesin hänen vammautumisestaan ja vähän muustakin, mutta vuosi sitten tapahtunut poismeno oli yllätys.

Pekka asui kouluaikanaan Lapualla, ja hänen äitinsä **Tellervo** oli uskonnonopettajana sekä Seinäjoen että Lapuan lukioissa. Käytti muuten loistavaa taktiikkaa: kehui hauskaan tapaansa aina toisen koulun oppilaita ja kertoi ”hassuisia, opettavista tarinoista”. Kiitokset hänelle tässä jälkikäteen kunnon teologisesta opetuksesta.

Toiseksi viimeisellä luokalla saimme Pekan kanssa yhtä aikaa Kangasalle teinipäiville. Tulimme samaa matkaa Tampereelle, ja Pekka sanoi ennalta arvaamatta vatsaansaanomattomaan tapaansa, että nyt mennään Leninin museota katsomaan.

Minulta se olisi jäänyt kymmeeniin vuosiin tekemättä, mutta niin menimme. Luulen, ettei Lapuallakaan tästä mitään haasteltu.

Seppo Väisänen

FM, Helsinki

Kirjoita yleisöosastoon! Mielpide saa olla enintään 1200 merkkiä ilman välilyöntejä tai vajaa puoli liuskaa. Kirjoittaja voi käyttää nimimerkkiä, mutta nimi ja yhteystiedot tulee mainita. Ne jäävät vain toimituksen tietoon.

Lähetä kirjoituksesi sähköpostitse: tampereenkirkkosanomat@evl.fi tai osoitteeseen Tampereen Kirkkosanomat, toimitus, PL 226, 33101 Tampere.

Sanottua

➤ Vaikuttaa kuin kiiruhtaisimme kiihtyvällä vauhdilla kohti suurempaa kulutusta, suurempaa tehokkuutta, tuottavuutta ja aktiivisuutta. Kuin juoksisimme, mutta kukaan ei oikein tiedä miksi ja minne. Siksi sapatti, hengähdysaika, pyhäpäivä on erityisen välttämätön. Siksi on tarpeen vuoden kierron rytmi, jossa on pyhä ja arki. Pyhäpäivä ei ole olemassa siksi, että jaksaisi paremmin antaa panoksensa ja olisi tuottavampi. Sapatti on ihmistä varten. Arkkipiispa **Kari Mäkinen** saarnassaan 18.9. Valtiopäivien 150-vuotisjuhla-jumalanpalvelus

➤ Kirkko on minulle positiivinen yhteisö. Uskon sen mahdollisuuteen puhutella ja tehdä hyvää tässä ajassa. Tähän liittyy myös ekologisia kysymyksiä. Ei ole aikaa rakentaa isoja uusia ideologisia systemeja maapallon pelastamiseksi. Kirkolla on valmis työkalupakki, ja se on jo tehnyt paljon työtä luomakunnan hyväksi. Filosofi, kirjailija **Johannes Ojansuu** Kotikirkko 3/2013

➤ On hienoa, että kirkkoon tulee töihin runsaasti alanvaihtajia, kuten bussikuskeja tai yksityisyrittäjiä. Viime vuosina papiksi vihityistä lähes neljännes on ollut yli neljäkymmenvuotiaita alan vaihtajia. Heillä on paljon elämäkokemusta ja osaamista. Tämä kertoo mielestäni myös siitä, että kirkkoon hakeudutaan töihin, kun halutaan tehdä mielekäästä työtä.

Kirkon koulutuskeskuksen johtaja **Kari Kopperi** Sana 26.9.

➤ Ehkä Martti Luther ei viihtyisi itseään kaikkein luterilaisimpina nykyään pitävien keskuudessa, koska hänen ajattelussaan seurakunnan ja kirkon oli koko ajan uudistuttava. Tämä periaate tuppaa unohtumaan siellä, missä kovin tiukasti halutaan noudattaa muita reformaation periaatteita, ja valittavan usein ymmärretään niitä puutteellisesti.

Kirjailija **Harri Raitis** Porin Kirkkosanomat 26.9.

➤ Vanhemmat tekevät joka päivä päätöksiä lapsensa puolesta ja hänen parhaakseen. Uskonto ei todellakaan ole ainoa asia, jonka vanhemmat siirtävät lapselleen. Yhtä lailla vanhempien suhteet vaikuttaa kierrättämisen suhteet vaikuttavat lapsen ajatteluun. Lasta ei voi kasvattaa arvotyhjiössä. Kaikki vanhempien tekemiset ja tekemättä jättämiset vaikuttavat lapseen.

Pastori **Heidi Jokinen** Kirkko ja me 26.9.

➤ Jos otamme kristillisen ihmiskäsityksen vakavasti, niin suunta on ilmiselvä: ihmisten tasa-arvoinen yhteys ja toinen toisesta välittäminen ovat osa kirkon ydinolemusta. Jeesus asetti lapsen kaikkien keskele ja näkyviin – samoin köyhät, sokeat, rammaat, kuurot, naiset, muukalaiset. Meillä ei ole muuta mahdollisuutta kuin ponnistella vahvasti Nasaretin Jeesuksen esimerkin mukaan.

Kehitysvammaistyyön pastori **Tiina Peippo** www.kirkkonekellari.fi 26.9.

Keskustan alueen seurakunnat ovat jo pitkään tehneet yhteistyötä nuorisotyössä. Nyt on saatu toimimaan myös yhteinen tila, joka kesän aikana urakoitiin timmiin kuntoon. Hanna Hautamäki, Rasmus Toppari ja Krista Koskenselkä viihtyvät.

Keskustan nuorisotyö nousussa – reunoilla ja partiossa tilapula

Keskustan seurakuntien nuorisotilojen tilanne parani kertaheitolla, kun St22 saatiin käyttöön osoitteessa Rautatienkatu 22. Nuorisotyönohjaaja **Tuomo Taipalus** on intoa täynnä: – Nuoret ovat ottaneet tilan avosylin vastaan, ja isokoulutukseen tuli niin paljon väkeä, että jaettiin ryhmä kahtia.

Iltaisin on perus-viikkotoimintaa, kuten rukousta, musiikkia, raamista, nuorteniltaa sekä isos- ja apuopettajakoulutuksia. – Näemme myös uudenlaisen yhteistyön koulujen kanssa: ryhmäytyksiä ja paneeleja on mahdollista järjestää päiväsaikaan, lisää Tuomiokirkkoseurakunnan pastori **Amélie Liehrmann**.

Tesomalla Helluntaiseurakunta on saanut nuoret viettämään aikaa tiloissaan koulun jälkeen. – Havaitsimme, että tämän-tyyppinen toiminta toimisi meiläkin. Nuoret ovat myös itse esittäneet siitä toiveen. Tarkoitus on aloittaa syysloman jälkeen ainakin vuoden loppuun kestävä kokeilu, jossa tila olisi koulun jälkeen pari tuntia auki ennen varsinaisia ohjelmaosuuksia. Bänditilojen tilanne keskustassa on aika hyvä. Seurakunnilla on treenitiloja nuorisotilojen ja kirkkojen yhteydessä. Lisäksi yhtymällä on Irjalan ja keskustan treenikämpät, ja kolmas valmistuu studion yhteyteen keskustaan, kertoo nuorisomuusikko **Peter Joukainen**.

Homma toimii Aitolahdessakin

Aitolahdessa seurakunta on panostanut tiloihin ja varusteisiin. Perjantaisin kirkon ovet ovat yöhön asti auki, nuorisotyönohjaaja **Tuomas Perkiö** kertoo. – Kun samoja tiloja kuitenkin käyttävät lapset ja nuoret, täytyy hakea kompromisseja. Ei voi puhua ”nuorten omasta tilasta”, jota nuoret voisivat esimerkiksi sisustaa. Perkiö liputtaa jonkinlaisen keskittämisen puolesta: kohtaavaa avointa toimintaa viidessä–kuudessa pisteessä koko kaupungin alueella. – Ehdottomasti tarvittaisiin muutamia tiloja, joissa olisi kahvila ja kokoontumistila, toimintaa vähintään viitenä päivänä viikossa. Ovet voisi pitää auki myöhemmällä. – Nuoret menevät usein sinne, missä muutkin ovat. Oleellista on tila, jossa saa olla nuori. Välit kiristyvät helposti, jos koko ajan on joku täti tai setä käyttämässä. Pispalassa Lataamosta ollaan luopumassa, mutta nuorten toiminta siirtyy kirkon yhteyteen kunnostettaviin tiloihin. Työ odottaa määrärahoja. – Kirkko on valmistunut 1949, ja sille täytyy joka tapauksessa tehdä jotain. Samassa yhteydessä voimme tehdä koko homman, kirkkoherra **Veli-Pekka Järvinen** kertoo.

Messukylän ja partion tilanteet surkeat

Messukylän seurakunnan nuorisotyössä mietteet ovat synkeät: – Meillä on kaupungin eniten nuorisoa, mutta joudumme käyttämään toiminnassamme Takahuhdin pappilan erittäin huonokuntoista yhteiskäyttötilaa. Nuorisotilan tulisi edes etäisesti muistuttaa nuorten maailmasta, harmittelee nuorisotyönohjaaja **Kimmo Salonen**. Bänditiloja ei voi vessojen puuttuessa käyttää, eivätkä nuoret pääse vessaan seurakuntatalon puolelle. – Ehdottomasti tarvitsimme oman tilan, johon voisimme jättää tavarat ja järjestää yli sadalle nuorelle toimintaa, jossa voisi edes vähän liikkua. **Sanna Kallioinen** kuvaa Teiskon nuorten tiloja aneemisiksi: – Kämmentiemessä seurakunnalla on kerhohuone ja ryhmätila. Koko talo pitäisi remontoida. Seurakuntakoti Teiskon kirkon vieressä on liian sivussa. Partio on joutunut tiloista luovuttaessa ahtaalle, kertoo keskustan seurakuntien partiotyöntekijä **Kati Arppe-Perämäki**. – Partiolaisia kokoontuu ympäri kaupunkia seurakuntien kiinteistöissä. Ilman tiloja ei viikkotoimintaa pystytä järjestämään.

Asta Kettunen

Lue lisää: www.tampereenkirkkosanomat.fi

Vesa Keinonen

Käärinliina-näyttelyssä jo parituhatta kävijää

Hervannan kirkossa esillä oleva näyttely *Jumalan ja ihmisen kuva – Torinon käärinliina* on ollut suosittu. Arkisin kävijöitä on ollut keskimäärin 50–60 päivässä, yhteensä jo pari tuhatta. Joukossa on ollut monia koululaisia ikäihmisten ryhmiä.

Käynnit ovat selvästi lisääntymässä loppua kohti. Näyttelystä on myös saatu runsaasti positiivista palautetta, kertoo Hervannan seurakunnan kirkkoherra **Juhani Räsänen**.

– Monet etukäteen kriittisesti suhtautuneet ovat tulleet näyttelystä vaikuttuneina. Usein on esitetty huoli siitä, mitä näyttelylle tapahtuu lokakuun puolivälin jälkeen.

– Pyrin siihen, että omistamamme käärinliinan kopio ja ainakin pienimuotoinen näyttely voisi jäädä kirkkoon pysyvästi.

Näyttelyn viimeinen aukiolopäivä on 15.10. Se on avoinna maanantaista lauantaihin kello 12–18 ja sunnuntaisin kello 13–18, muina aikoina tilauksesta ryhmille.

Tutkija Juha Hiltunen ripusti Kristuksen kärsimyksistä kertovaa aineistoa Hervannan kirkkoon.

Sunnuntaina 13.10. kello 14 Hervannan kirkolla on suomalaisen Torinon käärinliina -yhdistyksen perustava kokous. Tilaisuuteen ovat tervetulleita kaikki asiasta kiinnostuneet.

Asta Kettunen

Lisätietoa: www.tampereenkirkkosanomat.fi/uutiset.html?215 www.tampereenseurakunnat.fi/seurakunnat/hervannan_seurakunta www.shroud.fi, www.sindone.org

Kyttälän kiinteistö myyntiin tai vuokralle

Säästöjen painopiste joudutaan tässä taloustilanteessa asettamaan kiinteistökustannuksiin, totesi Tampereen seurakuntien yhteinen kirkkovaltuusto antaessaan ohjeita ensi vuoden talousarvion laatimisessa.

Jotta säästövaikutukset vaikuttaisivat ensi vuoden alusta asti, kiinteistöistä aletaan luo-

pua mahdollisemman nopeasti joko vuokraamalla tai luopumalla niistä.

Kesäkuussa onkin laitettu myyntiin tai vuokrattavaksi Kyttälän kiinteistö, Epilän seurakuntatalo, Vehmaisten seurakuntatalo ja Multisillan seurakuntakoti. Kyttälää kehitetään myös kaavoituksen keinoin.

Herätys!

Miksi leiri opiskeleville yksinhuoltajille?

Tampereen seurakuntien oppilaitostyö kutsuu opiskelevia yksinhuoltajia lapsineen viikonloppuleirille 16.–17. marraskuuta kurssikeskus Ilkkoon. Miksi kohderyhmäksi on valittu juuri opiskelevat yksinhuoltajat, oppilaitosdiakoni Mirva Mäkelä?

– Ajatuksena on, että vanhemmat voisivat leirillä toimia toistensa vertaistukena, kun kaikilla on kokemus millaista on opiskella ja olla yksinhuoltaja samanaikaisesti. Opiskelun ja yksinhuoltajuuden yhdistäminen tuo omat haasteensa elämään.

– Yksinhuoltajilla ei välttämättä ole kovin paljon mahdollisuuksia lomamatkoihin tai muihin spesiaalijuttuihin lasten kanssa. Tästä syystä leirimaksut, aikuiselta 20 euroa ja lapsilta 10 euroa, on hinnoiteltu sellaisiksi, että kaikilla olisi mahdollisuus lähteä mukaan.

Kuinka paljon Tampereella asuu opiskelijoita, jotka huolehtivat lapsistaan yksin?

– Tarkkaa tietoa ei ole, mutta varsinkin aikuisopiskelijoiden joukossa on oletettavasti useampia satoja, ellei tuhansia yksinhuoltajia.

Millaista ohjelmaa leirillä on?

– Ihan perinteistä leiriohjelmaa; yhdessäoloa, hartaushetkiä, saunomista ja uimista, ulkoilua sekä hetkiä erikseen vanhemmille ja lapsille. Leiri järjestetään nyt ensimmäistä kertaa ja sen toivotaan virkistävän yksinhuoltajia syksyn keskellä ja opiskelija-arjessa.

Miten pääsee mukaan?

Ilmoittautumalla www.tampereenseurakunnat.fi/tukea_ja_apua/opiskelijalle -sivulla olevan linkin kautta 15.10. mennessä. Leirille mahtuu noin 15 vanhempaa lapsineen. Mukaan päässeille ilmoitetaan viikon 42 lopulla.

Lisätietoa leiristä saa oppilaitosdiakoni Mirva Mäkelältä, p. 050 411 7440 tai oppilaitospastori Marita Hakalalta, p. 050 433 3693.

Kirsi Airikka

Nuorten turvatalo auttaa pienissä ja isoissa murheissa

Yksinäisyys, mielenterveysongelmat, syrjäytyminen, kiusaaminen, suorituspainet, ihmissuhdeongelmat sekä ristiriidat perheen kanssa ovat edelleen yleisimpiä syitä, joiden takia nuoret tulevat Nuorten turvataloon.

– Syksy on ollut vilkas. Syyskuussa kaikki kuusi kriisimajoituspaikkaa ovat olleet täynnä. Perheneuvottelut ja tukihenkilökeskustelut on saatu alkuun ja ryhmissä käy mukavasti väkeä, kertoo Tampereen Nuorten turvatalon johtaja **Mari Uusi-Niemi**.

Tampereen turvatalo on tarjonnut apua nuorille jo 20 vuotta. Muut Suomen Punaisen Ristin turvatalot sijaitsevat Helsingissä, Vantaalla, Espoossa ja Turussa.

Nuorten turvatalo on tarkoitettu 12–19 -vuotiaille nuorille ja heidän perheilleen. Keskusteluavun ja työskentelyn tavoitteena on vahvistaa voimavaroja ja tukea perheen omaa selviytymistä.

Talossa voi myös yöpyä tilapäisesti. Taloon voi hakeutua omaloitteisesti, ja myös puhelimitse saa apua. Tavoitteena on, että kaupungin keskustassa sijaitseva turvatalo on matalan kynnyksen paikka, johon on helppo tulla.

– Pienissäkin ongelmissa ja murheissa voi kääntyä turvatalon puoleen. Pitkittyessään asiat usein vain mutkistuvat, rohkaisee turvatalon johtaja.

Nuori kaipaa paljon tukea

Mari Uusi-Niemi on huomannut, että nuoret tarvitsevat runsaasti aikuisen tukea itsenäistymisvaiheessa ja vielä täysi-ikäisyyden kynnykselläkin.

– Liian aikainen itsenäistyminen ei usein vain suju. Jos vanhemmat ulkoistavat itsensä nuoren elämästä liian varhain, seuraa siitä useimmiten ongelmia.

Hän toivoo, että vanhemmat keskustelisivat runsaasti oman nuorensa kanssa. Kun tuntee oman lapsensa hyvin, huomaa helpommin, jos kaikki ei ole kunnossa.

Turvataloon hakeutuu esimerkiksi uupuneita perheitä.

– Perheen nuorella on esimerkiksi neuro-psykiatrinen ongelma,

Ira Tikkanen (vas.) ja Mari Uusi-Niemi rohkaisevat nuoria ottamaan yhteyttä Nuorten turvataloon kaikenlaisissa ongelmissa. Turvatalolla on myös tarjolla kivaa ryhmätoimintaa. Seinälle on koottu lehtileikkeitä ja valokuvia talon 20-vuotisesta toiminnasta.

jota ei kuitenkaan ole diagnosoitu. Nuori ei saa mistään tukea ja kuntoutusta ongelmaansa. Perhe on jäänyt yksin, ja lopulta kaikki väsyvät.

Turvatalossa näkyy myös tämän ajan ilmiö eli nuorten syrjäytyminen, jonka seurauksia ovat asunnottomuus ja taloudelliset ongelmat.

– Moni nuori on pudonnut koulutuksesta tai työelämästä eikä millään tunnu saavan otetta elämästään. Heidän rohkaisemisen on kaikkein haastavinta, kertoo Mari Uusi-Niemi.

Nuoret ovat sitoutuneita

Turvatalon johtaja iloitsee siitä,

että nuoret ovat yleensä hyvin sitoutuneita työskentelyyn.

– Kun nuori huomaa, että joku on kiinnostunut ja tarjoaa apua, hän vastaanottaa tuen mielellään. Paras palaute on, kun nuori palaa takaisin kertomaan, että elämä on alkanut sujua. Silloin hän on saanut meiltä tukea.

Turvatalon toiminnan rahoittamisesta vastaavat Tampereen kaupunki ja Raha-automaattiyhdistys, jotka myöntävät rahoituksen vuodeksi kerrallaan. Turvatalossa työskentelee tällä hetkellä kahdeksan työntekijää. Lisäksi talossa käy opiskelijoita harjoittelujaksoilla.

– Työntekijämme ovat päte-

viä osajia. Pystymme tarjoamaan nuorille nopeasti tukea, sillä keskusteluajan saa yleensä jo samalle viikolle.

Turvatalon palkattujen ammattilaisten rinnalla työskentelee suuri joukko vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka koulutetaan tehtäviinsä. Uusia vapaaehtoisia kaivataan mukaan toimintaan.

– Jos olet kiinnostunut työskentelystä nuorten kanssa ja olet valmis panemaan itsesi peliin koko persoonallasi, ota yhteyttä, kannustaa Mari Uusi-Niemi.

Sivun jutut:
Kirsi Airikka

Nuorten turvatalo pähkinäkuoressa

Tampereen Nuorten turvatalon osoite on Hämeenkatu 22 C. Nuori tai perhe voi hakeutua tai soittaa turvataloon ilman lähetettä ja ajanvarausta talon aukioloaikoina. Ota yhteyttä: turvatalo.tampere@redcross.fi p. 040 556 6661 Aukioloajat: ma–to klo 15–10, pe–su klo 17–10 Puhelimitse työntekijä on tavattavissa ympäri vuorokauden (pois lukien la ja su klo 10–17). Nettiauttaminen: www.tukinet.net Katso lisätietoa Tampereen ryhmätoiminnoista: www.nuorenturvatalo.fi

Yksinäisyys on musertavaa nuorelle

”Yksinäisyys antaa olon, ettei ole tärkeä kenellekään. Kukaan ei kysy kuulumisiasi ja se satuttaa.”

Nuorten yksinäisyyden kokemukset ovat yleisiä, mutta sekä kokemukset, yksinäisyyden hahmottaminen että selviytymiskeinot eroavat toisistaan.

Nuorten ja lasten yksinäisyyttä torjuvan Yhteisvastuu-nuoresta -hankkeen kesällä 2013 tekemä kysely osoittaa, että etenkin nuoret tytöt haluavat kertoa yksinäisyydestä ja sen vaikutuksista.

Kyselyyn vastasi noin 900 nuorta. Peräti 70 prosenttia vastaajista koki, että nuorten yksinäisyyteen puututaan liian vähän.

– Vastaajien määrä kuvaa sitä, että asia on ajankohtainen ja se koskettaa hyvin monia nuoria. Monet vastaukset kertovat hyvinkin karulla kielellä yksinäisyyden kokemuksista, ker-

too kriisi- ja perhetyöntekijä **Johanna Riiheläinen**, joka työskentelee Suomen Punaisen Ristin Nuorten turvatalossa Tampereella.

Yksinäisyyden ja yksinolon ero nousee selvästi esiin kyselyssä. Yksinoloa pidetään nuorten kertomuksissa myönteisenä ja voimaa antavana. Sen sijaan yksinäisyys koetaan lähes poikkeuksetta musertavana. Pahimmillaan yksinäisyyden nähdään johtavan itsetuhoon.

Riiheläisen mukaan myönteistä on, että nuoret ovat valmiita jakamaan ajatuksiaan ja kokemuksiaan asiasta, ainakin verkossa.

– Nuorilla on paljon luovia keinoja selviytyä yksinäisyydestä. Jotkut vastauksista kertovat myös siitä, kuinka yhdelläkin kohtaamisella voi olla nuorelle iso merkitys.

Yksinäisyyttä torjutaan Yhteisvastuu-varoin

Yhteisvastuu nuoresta -hankkeen toimijoina ovat Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen Punainen Risti, Suomen evankelis-luterilainen kirkko ja Suomen Mielenterveysseura.

Tavoitteena on torjua nuorten yksinäisyyttä tuomalla yksinäisyyttä kokevat nuoret entistä varhemmin avun piiriin kummit ja tukioppilastoiminnan, ystävätoiminnan ja vertaistukiryhmien avulla. Hanke rahoitetaan vuoden 2011 Yhteisvastuukeräyksen tuotolla.

– Punaisella Ristillä on tavoitteena nostaa esille nuorille suunnattua ystävätoimintaa osastoissa ja turvataloilla. On kuitenkin suuri haaste saada toiminta nuorten lähelle ja tehdä osallistuminen mahdollisimman helpoksi, kertoo Riiheläinen.

Turvatalossa kukaan ei tenttaa

– Olen saanut täältä aikuisen tukea itsenäistymiseeni. Turvatalossa olen myös tutustunut uusiin ihmisiin ja saanut uusia kavereita, kertoo 17-vuotias **Ira Tikkanen**, joka tuli Nuorten turvataloon kaksi vuotta sitten.

Ira päätyi hakemaan apua, koska hänellä oli riitaisat välit äitinsä kanssa. Turvataloon hänet tutustutti silloinen terapeutti.

– Aluksi jännitin, miten pystyn taas tutustumaan uuteen ihmiseen ja luomaan hänen kanssaan luottamukselliset välit. Se alkoi kuitenkin sujua ihan hyvin.

Uusi ihminen oli kriisi- ja perhetyöntekijä **Annika Kankainen**, joka on tavannut Iraa kahden vuoden ajan. He ovat keskustelleet parin viikon välein. Joskus mukana keskusteluissa on ollut myös Iran äiti.

– Ira on kypsynyt valtavasti. Nyt on aika siirtyä suunnitelmista asioiden käytännön toteuttamiseen. Iran omat siivet kantavat varmasti. Turvatalo on kuitenkin edelleen hänen tukenaan itsenäistymisessä.

Ira on itsekkin tyytyväinen tilanteeseensa. Myös välit äidin kanssa ovat parantuneet.

– Olemme edistyneet pikkuhiljaa äidin kanssa. Kun asioita käsittelee rauhallisesti neutraalilla maaperällä ja läsnä on kolmas osapuoli, pystymme keskusteluun.

Iran on ollut helppo tulla turvataloon alkujännityksen väistyttyä.

– Täällä saa apua siinä tahdissa kuin itse haluaa. Kukaan ei tenttaa. Kannattaa hakea apua rohkeasti, kannustaa Ira muita nuoria.

Ira opiskelee autonasentajaksi Tampereen seudun ammattiopistossa Tredussa. Meneillään on toinen vuosi. Vapaa-ajallaan hän osallistuu turvatalon ryhmätoimintaan. Innokas kokki ja leipoja on mukana esimerkiksi Nyt syömään -ryhmässä, joka valmistaa aterioita ja ruokailee yhdessä.

– Koulu menee hyvin ja olen viihtynyt. Nyt on aika ruveta suunnittelemaan omaa elämää. Alan etsiä omaa asuntoa ja valmistumisen jälkeen työpaikkaa.

Vaikuttava Sana

Kirkossa käyminen ja Raamatun lukeminen voivat näyttää tai tuntua velvollisuuksilta. Niiden kautta Jumala kuitenkin lahjoittaa hyvyyttään, opetti uskonpuhdistajamme **Martti Luther**.

Meille luterilaisille on opetettu, että armo kantaa, eikä omia suorituksia tarvita. Oman uskon hoitamisesta ei ainakaan saisi tulla suoritusta. Eihän Jumala tarkkaile, kuinka hurskaasti elämme, eikä kaipaa rakauttamme. Mutta me tarvitsemme rakkautta, emmekä osaa rakastaa toisiammekaan, ellemmme ole itse saaneet rakkautta.

Jumalan rakkaus on sitoutunut hänen Sanaansa. Kun otamme vastaan Jumalan Sanan, se alkaa vaikuttaa meissä. Mitä sitten on Jumalan Sana? Lutherin mukaan Jumalan Sana on Kristus; Kristuksen persoonana, hänen tekonsa, hänen puheensa ja opetus hänestä. Jumalan Sanaa on siis kaikki, mikä ker- too Vapahtajastamme.

Kristuksen armahtava läsnäolo välittyy meille niiden sanojen, kuvien ja ilmeiden kautta, joilla hänes- tä kerrotaan; laulaen, näytellen tai jopa tanssien. Aineellisen todellisuuden välityksellä Jumalan rakkaus virtaa ihmiseen ja hänes- tä eteenpäin.

Mieleen painunut sana Kristuksesta vaikuttaa uskovassa, vaikka hän ei sitä aina itse huomaisi. Kristus on Pyhän Hengen välityksellä läsnä uskovan sydämessä. Siten kristitystä tulee lähimmäiselleen Kristus. Lutheria lainaten: *"Kristus itse vaikuttaa ihmisessä kaiken hyvän. – Mahdotonta on siis saada tekoja pois uskosta, yhtä mahdotonta kuin erottaa tulesta sen kuumuutta ja loistetta."*

Sana voi alkaa hallita ihmistä, kun Sanaa meditoidaan eli mietiskellään. Tämä voi tapahtua vaikka

Hamu Jukola

pa kirkonpenkissä tai kotona oman Raamatun äärellä. Mietiskelyssä Sana saatetaan persoonan keskukseen, sydämeen. Sieltä se alkaa määrätä sisintä, salattua tahtoamme, ja johtaa uudistumiseen ja rakkauden tekoihin.

Jumalan rakkaus on erilais- ta kuin ihmisen rakkaus, sillä se kohdistuu siihen, mikä on paha, heikkoa ja vajavaista. Jumala ei etsi rakastettavaa, vaan luo rakkau- dellaan rakastettavansa. Hän te- kee luovaa työtään juuri siinä, joka ei ole mitään. Se, joka kokee jo ole- vansa erinomainen ja voimakas, ei taas voi odottaa mitään Jumalalta.

Uskovan ihmisenkin on mah- dollista rakastaa jumalallisella

Tampereen hiippakunnalle lahjoit- tettu ikoni edustaa Kristus Kaikki- valti- as -ikonien perinnettä. Kuva- aiheena Kristus Pantokrator tunne- taan jo ensimmäisiltä varhaiskris- tillisiltä vuosisadoilta. Kehysten yläosaan on sijoitettu kuvat ark- kienkeli Mikaelista ja Gabrielista. Ikonin on maalannut Vesa Fabrin.

rakkaudella, koska Kristus on läsnä hänen sydämessään. Kristitty- jen elämä onkin jatkuvaa toinen toisensa kantamista. Luther ver- taa seurakuntaa sairaalaan, jossa on vain parantumattomasti sairai- ta, syntisiä ja raihnaisia. Heitä hoi- detaan Jumalan Sanalla.

Tulevat pyhät

13.10. Jeesuksen lähettiläät

Ei minusta ole siihen. Miten voisin tällaisena olla Jeesuksen lähetti- lä? Pitääkö lähteä ja jättää kaikki? Usko ei riitä, eivätkä vuoret siirry.

Hyvä Kuningas tuntee minut. Ei hän potkaise minua matkaan, vaan kutsuu juhlaansa ja ruokkii yhä uudelleen. (Matt. 22:1–14)

Minun tehtäväni on suostua juhlaan, ottaa vastaan armo ja rakkaus. Jumala tekee salaa työtään minussa keskeneräisessä, pukee minut juh- lapukuun. Puku kertoo kaikille, mihin seurueeseen kuulun. Rakkaus tekee minustakin rakastavan.

20.10. Uskonpuhdistuksen muistopäivä – uskon perustus

Kuninkaan virkamiehen poika oli kuolemaisillaan. Mies lähti pyytä- mään Jeesukselta, että tämä parantaisi kotona makaavan kuumeisen pojan. Jeesus ei mennyt, vaan lupasi vain: ”Poikasi elää”. Mies uskoi, mitä Jeesus hänelle sanoi. Palvelijat tulivat miestä vastaan ja kertoivat pojan parantuneen. (Joh. 4: 46–53)

Jeesuksen sana riitti synnyttämään uskon ja parantamaan pojan. Kaikesta mitä Jeesus sanoi, teki ja oli, välittyi Jumalan armo ja rakkaus. Tänäänkin Jeesus Kristus on läsnä meidän keskellämme ja meissä, kun pysähdymme kuuntelemaan hänen sanojaan.

Helmi

Kristus asuu teidän sydämissänne, kun te uskotte, ja rakkaus on elämänne perustus ja kasvupohja. Silloin

voitte tajuta Kristuksen rakkauden, joka ylittää kaiken tiedon. Niin Jumalan koko täyteys valtaa teidät.

(Ef. 3:17–19)

Valohoitoa

Pitkälle syyskuuhun jat- kunut kesä on enää muis- to. Auringon valohoito on hetkeksi taakse jäänyt- tä elämää. Vähitellen vetäydymme takapihoilta, terasseilta ja parve- keilta sisätiloihin.

Valmistaudumme pimeään vuodenaikaan. Seuraava juttutuo- kio naapurin kanssa saattaa vieräh- tää keväälle, kun aurinko jälleen lämmittää meitä ja mieliämme.

Näin on täällä pohjolassa. Vuo- denkierto vaikuttaa meihin. Ke- sällä olemme avoimempia, syksyn tullessa alamme käpertyä kotiko- loihimme.

Psalmin kirjoittaja toteaa, et- tä Jumalan Sana on lamppu, joka valaisee askeleet ja on valo elämän matkalla (Ps. 119:105).

Raamatun sanan valohoitoa on mahdollista nauttia vuoden jokai- sena päivänä. Myös Jeesus sanoo: *”Minä olen maailman valo. Se, jo- ka seuraa minua ei kulje pimeäs-*

sä, vaan hänellä on elämän valo.” (Joh. 8:12)

Vaikka ulkona hämärtää, mei- dän ei tarvitse jäädä pimeään! Ra- amattu lupaa meille valon, joka oh- jaa elämäämme askeleen mat- kan kerrallaan. Jeesuksen seuras- sa matkaa tehdessä valoa riittää pe- rille, Taivaan kotiin asti.

Sitä riittää jaettavaksikin. Tä- hän aikaan vuodesta kuljemme mielellämme askeltamme joudut- taen takinkauluksien taa suojau- tuneina, pipo korviin asti vedetty- nä. Kannattaa kuitenkin muistaa, että hetki aikaa, ystävällinen sa- na, hyvä katse tai hymyn häiväh- dys voi jollekin olla päivän pelas- tus, joka tuo ilon, toivon ja valon- pilkahduksen pimeän syksyn kes- kelle.

Pirjo Tuiskunen
perhetyön pappi
Messukylän seurakunta

Lisamatti Tuiskunen

Syksyssä soivat Siionin laulut

Kevätesikot-kuoro on syys-tunnelmissa perjantaina 11. lo-kakuuta kello 19 Finlaysonin kir-kossa.

Kirkossa soivat monet tutut Siionin laulut ja virret, jotka kuoronjohtaja, Härmälän seurakun-nan kanttori **Markku Ylipää** on sovittanut uudelleen.

– Näitä rakkaita lauluja on laulettu ja veisattu jo sukupol-vien ajan. Kun herätyksen tuu-let puhalsivat raikkaasti läpi Suomen, syntyi paljon hengelli-

siä lauluja ja virsiä. Monet niis-tä ovat säilyneet, ovat rakkaita ja edelleen käytössä, kertoo kuoron puheenjohtaja **Jouni Paloniitty**.

Kuoro on taltioinut konsertin ohjelmiston myös uudelle levyl-leen *Toivoo ja kaipausta*.

– Äänitteen avulla haluamme olla yhtenä lenkinä siirtämässä ja säilyttämässä meille rakkaita hengellisiä lauluja nykypolville.

Konsertin käsiohjelma mak-saa 5 euroa.

Sekakuoro Kevätesikot on

Tampereen seurakuntien yhteis-työkuoro, jossa on noin 20 lau-lajaa.

Kevätesikot-kuoro esittelee uuden levynsä lauluja 11.10. kello 19 Finlaysonin kirkossa.

Erkki Hartikka

Sony Music Ville Junnikkala

Laulaja, lauluntekijä Olli Helenius on pitkän linjan ammattimusiikko, jon-ka taiteellinen tie on johtanut viime vuosina kohti soololaulajan uraa. Hän esiintyy Tampereen seurakuntien Suurella Sydämellä -klubilla torstaina 17.10. kello 18 Seurakuntien talossa, osoitteessa Näsilinnankatu 26.

Gospel Corner

ke 9.10. klo 18.30

Vanha kirkko

With Christ now -houseband, johtaa Seppo Lindell Raamatun evästä tarjolla musiik-in lomassa

Järj. Tuomiokirkkoseurakunta ja Kansan Raamattuseura

Tripleseven Club

ke 9.10. klo 20 YO-talo

Idän ihmeet ja Mooseksen parta Liput 6/8 €. K-18. Järj. Uusi Verso

Tuhansin kielin -kirkkokonsertti

Kamarikuoro Camena,

johtaa Juha Törmä

to 10.10. klo 19

Aleksanterin kirkko

Kotimaista, ulkomaista, uutta ja vanhaa kirkkomusiikkia Ohjelma 10 €

Kirkkokonsertti

su 13.10. klo 18

Aleksanterin kirkko

Naiskuoro Katajaiset, johtaa

Jussi Tamminen

Ohjelma 10 €

Sana Soi – laulun ja sanan ilta

su 13.10. klo 18

Finlaysonin kirkko

”Käännekohtia” urheilukirurgi, ortopedi Sakari Orava trubaduuri, muusikko Samuli Saa-rinen, pianisti Maila Böhm, pastori Mari Korhonen-Hieta, juontajina Pertti Kallio ja Soin-tu Lanki Järj. Suomen Raamattuopisto ja Tuomiokirkkoseurakunta

Suurella Sydämellä -klubi

to 17.10. klo 18

Seurakuntien talo,

Näsilinnankatu 26

Olli Helenius duokeikalla Alkusanat Matti Helin

Liikuntarajoitteiset

Kuulokojeet

Lasten virsikonsertissa lauletaan ja leikitään

Lasten virsikonsertti kutsuu koko perhettä laulamaan ja leikki-mään yhdessä Lasten katedraaliin maanantaina 14. lokakuuta kello 18 Finlaysonin kirkkoon.

Laulattajina ja leikittäjinä on kaksi lapsikuoroa Soinnut ja Sä-velet sekä musapyhis-ryhmät Mustikat ja Mansikat Parkanon seurakunnasta. Esiintyjät ovat 2–17 -vuotiaita. Ryhmiä ohjaa **Ele-onora Printz** ja pianistina toimii **Kari Kierikka**.

Luento musiikin vaikutuksista lapsiin

Tarjolla on myös mielenkiintoista tutkimustietoa musiikista ja lap-sista. Helsingin yliopiston tutkija **Katri Saarikivi** pitää luennon ai-heesta ”Musiikin vaikutus lapseen”

maanantaina 14. lokakuuta kello 15 Seurakuntien talossa, Näsilinnan-katu 26.

Saarikivi tekee väitöskirjaa kog-nitiivisen aivotutkimuksen yksi-kössä siitä, miten musiikin har-rastaminen vaikuttaa lasten aivo-jen ja neurokognitiivisten toimin-tojen kehittymiseen. Tutkijan mu-kaan musiikkiharrastus voi tukea lapsen kognitiivista ja sosiaalista kehitystä.

Molemmat tilaisuudet ovat osa valtakunnallisia Kirkkomuskari-päiviä eli seurakuntien musiikki-leikkikoulutoiminnan neuvottelu-päiviä, jotka pidetään 14.–15. loka-kuuta Tampereella. Tapahtuman järjestävät Seurakuntien Lapsityön Keskus, kirkkohallitus ja Tampe-reen seurakunnat.

Messukylän kuoro julkaisi 90-vuotishistorian:

Musiikki puhuttelee hengellisessä työssä

– Kirkkokuorolla ja sen esittämällä musiikilla on valtava voima evan-geliumin levittämisessä. Kuoro-laulu on toiminut vuosikymmen-ten aikana myös ristiriitojen lien-nyttäjänä ja lisännyt yhteisymmär-rystä ihmisten kesken, miettii Mes-sukylän kirkkokuoron puheenjoh-taja **Elina Karttunen**, joka on kir-joittanut Messukylän kirkkokuo-ron 90-vuotishistorian.

Veisatkaa sydämen pohjasta -kirja on juuri tullut painosta ja sen julkistamistilaisuus on 13. lo-kakuuta.

Messukylän seurakunnan 90-vuotisen kuorotoiminnan alku-na on pidettävä Messukylän sear-kunnan kirkkoneuvoston 5. maalisi-kuuta 1923 tekemää päätöstä, jos-sa veloitettiin lukkari-urkuria ko-koamaan vähintään yksiääninen kirkkokuoro, joka ”on mukana ai-nakin juhla- ja Herran ehtoollisen viettöpäivinä jumalanpalvelukses-sa virsien ja messujen veisuuta joh-tamassa.”

Kuoron perusti lukkari-urku-ri **Kaarlo Martelius**, joka palve-li seurakuntaa 1909–1927. Kuoroa on johtanut kaikkiaan kuusi vaki-naista kanttoria.

Messukylän kirkkokuoroa van-hempia kuoroja ovat Tampereella vain Tuomiokirkon ja Aleksanterin kirkon kuorot.

Teos kertoo kuoron kehitykses-tä ja vaiheista yksityiskohtaisesti vuosikymmenten aikana.

– Kirjasta piti tulla aluksi vain historiikki. Seurakuntayhtymän arkistoista alkoi kuitenkin löytyä niin paljon mielenkiintoista ai-neistoa, että kirjaan otettiin mu-kaan lukkarihistoriaa ja vuodesta 1861, kirkkoherra Grönbergin ajas-ta alkaen, kertoo kirjoittaja.

Arkistojen kätköissä paljon kiinnostavaa

Mielenkiintoiset yksityiskohdat ja tutkimustyö imaisivat Elina Kart-tusen täysin kirjanteon maailmaan. 146-sivuisen teoksen kirjoittami-nen kesti lopulta vain kahdeksan kuukautta. Eläkkeellä oleva eri-tyisluokanopettaja on tehnyt kir-jan täysin vapaaehtoistyönä.

– Minulle on ollut suuri lahja, että olen saanut voimia tehdä tä-män työn loppuun, miettii Karttu-nen liikuttuneena ja kiittää kaikkia kuorolaisia ja muita kirjanteossa auttaneita ihmisiä. Varsinkin his-toriikkiryhmä oli kirjoittajan tuke-na koko kirjanteon ajan.

Vanhat pöytäkirjat eivät Kart-

tusen hämmästykseksi olleetkaan niin kuivakkaita kuin voisi kuvi-tella.

– Arkistoista löytyi uskomatto-man paljon Messukylän seurakun-nan historiaa, ajankuvaa ja mielen-kiintoista kuvausta ihmisten elä-mästä ja heidän inhimillisistä elä-mäntilanteistaan. Sain paljon ide-oita myös uusiin tutkimusaiheisiin.

Tunnustus kirkkomusiikoille

Elina Karttusen mukaan kirja on ennen kaikkea tunnustus lukka-ri-urkureiden ja kirkkomusiikoi-den työlle.

– Lukkareilla oli kuoron alkuaikoina valtavasti työtä. He opettivat ihmisiä lukemaan ja tekivät myös suntion tehtäviä. Heidän rooliaan kirkkomusiikkoina ei aina seura-kunnassa ymmärretty.

Piispa **Jaakko Gummerus** osa-si kuitenkin arvostaa kirkkomuu-sikoita. Jo vuonna 1925 hän koros-ti, että ”lukkari–urkurin työ on kä-sitettävä seurakunnalliseksi työksi. On muistettava, että siinä viritetään Herran virttä. Siten se on palveluksen työtä, hengellistä työtä Herran seurakunnan palveluk-sessa”.

Vuoden 1934 piispantarkastuk-sessa Gummerus puhui kirkko-kuoron merkityksestä seurakun-taelämässä. ”Laulamalla kylvä-me evankeliumin ajatuksia ihmisen sydämiin”, lausui piispa.

Karttusen mielestä musiikil-la on valtava voima hengellises-sä työssä. Sävelten ohella lyriikal-la on paljon annettavaa. Musiikki saa hiljentymään ja koskettaa kuu-lijan sisimpää.

– Kirkkomusiikot ovat tärkeäs-sä roolissa, sillä pienengin teoksen valmistaminen kuoron kanssa vie valtavasti aikaa, miettii Karttunen, joka on pitkään seurannut kantto-reiden työtä. Hän aloitti laulami-sen turkulaisessa Ikhtys-kuoros-sa opiskeluaikanaan. Nykyisin hän

Ylös ja liikkeelle! Johtaja Petri Karaksela (oik.) innostaa Messukylän kirkkokuoron jumppaamaan ja verryttelemään lihakset rennoiksi ennen äänenavauksia. Kuoro harjoittelee keskiviikkoisin klo 18 Kaukajärven seurakuntatalossa.

Hannu Jikola

Vanhan naisen elämänviisauksia

Ranskalainen Jeanne Calment eli 122-vuotiaaksi. Hän sanoi: ”Leipä pitää ihmisen elossa, rakkaus antaa syyn elää. Emme tarvitse muuta, paitsi ehkä hitusen leikkimieltä ja mielihyvää”. Calment’in ajatuksiin voi tutustua Eliisa-teatterin esittämässä monologinäytelmässä *Maailman vanhin nainen*. – Kun sain lukea tekstin, se tarrautui minuun ja pysäytti miettimään ikäihmisen elämää syvemmältä. Calment’in pitkä elämä on kristallisoinut paljon muistoja omasta elämästäni, pohtii Eliisa-teatterin seniorinäyttelijä **Liisa Virtanen**, joka

esittää näytelmän pääroolin. – Lapsena minua opetettiin kunnioittamaan vanhoja ihmisiä. Nykyisin tuntuu siltä, ettei ikäihmisiä arvosteta tarpeeksi. Näytelmäkirjailija, psykologi **Pauli Kallio** sai innoituksen ja vaikutteita tekstiinsä Calment’in elämästä, johon on mahtunut kokemuksia 1800-luvun loppupuolelta aina tekstin nykyhetkeen eli vuoteen 1997. Muistoihin lomituvat nykyhetki ja todellisuus hoitolaitoksessa, jossa inhimillinen hoito ei ole sillä tasolla kuin tänä päivänä toivoisimme sen olevan.

Pirjo Lääperi

Eliisa-teatterin *Maailman vanhin nainen* -esitykset:
12.10. klo 15 Vanhan kirjastotalon musiikkisalissa
19.11. klo 18.30 Café Maritzassa, Tuomiokirkonkatu 34

Esitys on myös tilattavissa. Sen kesto on noin 50 minuuttia. Tiedustelut: Tea Lehmuskoski info@eliisateatteri.com p. 045 342 9280

Eliisa-teatterin näyttelijä Liisa Virtanen esittää pääroolin näytelmässä *Maailman vanhin nainen*.

Merja Kurkinen / Eliisa-teatteri

Laulajista pitää ottaa kaikki irti

– Minussa on se paha vika, että haluan ottaa kuorolaisista kaiken irti. Mielelläni siis asetan heille paljon uusia haasteita, hymyilee Messukylän kanttori, director cantus **Petri Karaksela**, joka on johtanut Messukylän kirkkokuoroa vuodesta 2011. Karakselan mukaan kuoro on täynnä hyviä ja kokeneita laulajia. Mukana on noin 30 laulajaa. Harjoittelun ahkeruudesta ja innokkuudesta kertoo se, että kuoro on laulanut lähes parissakymmenes-

sä tilaisuudessa tai messussa vuoden aikana. – Lisää tietenkin kaivattaisiin nuorempia laulajia, jotta tulevaisuus olisi turvattu. Varsinkin miesäänistä on pulaa, mietti kanttori. Tenori **Seppo Virtanen** on mielellään ottanut Karakselan heittämän haasteen vastaan. – Karaksela on tuonut esitettäväksi monipuolista hengellistä musiikkia. Hänen ansiostaan taitotasoni on selvästi noussut,

miettii mies, joka laulaa myös Kangasalan Mieslaulajissa. Puheenjohtaja Elina Karttusen mukaan Karakselan sävelpuhtaus on vahvistanut koko kuoron laulua. Kuoro on ilahtunut Karakselan tavasta sovittaa hengellisiä lauluja rikkaasti ja monipuolisesti. – Johtaja on tuonut kuoron esitettäväksi myös omia sävellyksiään. Huumorintajuinen ja eläväinen savolaismies on temmannut kuorolaiset yrittämään parastaan.

Kuorolaisten kommentteja:

”Kuoro on yhteen hiileen puhaltamista tutun porukan kanssa. Laulaminen on minulle rukousta.”
Pirkko Laine

”Kuoro on seurakunnan toimintaa, jossa voimme laulamalla olla mukana. Laulaminen puhuttelee ja pysäyttää, se on henkistä pääomaa. 22. kertaa järjestetty Kalamatinea on ollut kuoron todellinen yhteinen

voimainponnistus ja samalla osiutus hyvästä yhteishengestä.”
Pirkko Nummela-Kallio

”Laulut muuttuvat, mutta hengellisen sanoma säilyy. Kiva, että oppii vielä uutta.”

Hellä Nikola

”Ruuhkavuosina jäin pois kuorosta, mutta onneksi tulin takaisin. Kuoro-

laulu hoitaa ja pitää mielen kasassa.”
Kaisa Juva

”Musiikki on kantava voima elämässäni”.
Irma Niemi

”Kuoron tehtävä on sanoman välittäminen. On hienoa olla siinä mukana.”

Vilho Salomaa

Radio, tv ja netti

Kirkkosanomien äänilehti kuuluu myös verkossa

Tampereen Kirkkosanomia on luettu äänilehdeksi 1990-luvulta alkaen. Nyt äänilehteä on mahdollista kuunnella myös Tampereen seurakuntien verkkosivuilta. Äänilehti mahdollistaa näkövammaiselle tai sokealle ihmiselle lehteen perehtymisen. Tampereen seudulla äänilehtien tekemisestä vastaavat vapaaehtoistyöntekijät sekä Tampereen seudun Näkövammaiset -yhdistys. Äänilehti on kuunneltavissa osoitteessa www.tampereenseurakunnat.fi/aanilehti.

Tutustu Elli Karppelinin askarteluihin

Intohimoisen paperiaskartelijan Elli Karppelinin ideoima korttikeräys Mummon Kammariin sai ihmiset liikkeelle. Mitä muuta askartelurintamalle kuuluu: <http://ellinaskartelut.blogspot.fi>

TV7 välittää Hyviä Uutisia myös yksinäisille

Kiireisen ajan maailmassa elää joukko yksinäisiä ihmisiä kodeissa, laitoksissa ja sairaaloissa. TV7:n ohjelmat tarjoavat monille heistä ajankulua. TV7:n Hyvä Uutinen Kaikille -iltaa vietetään keskiviikkona 23. lokakuuta kello 18.30 Viinikan kirkossa. Illan annista vastaavat Viinikan kirkkoherra **Jussi Mäkinen**, toimitusjohtaja **Martti Ojares**, yhteyshenkilö **Arvo Silventoinen** ja jakelunjärjestäjä **Lauri Holopainen**. Musiikista huolehtivat **Arto Ovaska** ja lauluryhmä. Tarjolla on myös rukouspalvelua sekä iltakahvia ja teetä.

Kiinnostavatko kirjat?

Eronneen paavin kirja suomeksi

Suomen Raamattuopiston kirjakustantamo Perussanoma julkaisi keväällä suomenkielisen laitoksen paavi Benedictus XVI:n pääsiäisen tapahtumia käsittelevästä teoksesta *Jeesuksen viimeiset päivät*. Sen oheisteoksena ilmestyi roomalaiskatolista ja luterilaista uskontulkintaa käsittelevä suomalainen kokoomateos *Euangelium benedictum – Siunattu evankeliumi*. Siinä muun muassa emerituspiispa **Eero Huovinen** pohtii paaviutta luterilaisen silmin. Piispa **Jari Jolkkonen** käsittelee artikkelissaan luterilaisuuden ja katolilaisuuden yhtäläisyyksiä ja eroja. Teoksen on toimittanut **Timo Junkkaala**.

Näkökulmia vanhoillislestadiolaisuuteen

Tuoreet oksat viinipuussa (Kirjapaja, 2013) kuvaa vanhoillislestadiolaisuuden raamatuntulkintaa, saarnavirkkaa ja yhteiskuntasuhteita. Tärkeän sijan saavat eettiset kysymykset. Teos valottaa myös vanhoillislestadiolaisuuden suhdetta ehkäisykieltoon ja vaiettuun homoseksuaalisuuteen. Liike haluaa säilyä yhtenäisenä ja ylläpitää käsitystä muuttumattomuudesta. Todellisuus on kuitenkin monimuotoisempi. Kirjan ovat toimittaneet pastori, väitöskirjatutkija **Meri-Anna Hintsala** ja filosofian tohtori **Mauri Kinnunen**.

Näyttely holokaustin lapsiuhrien selviytymisestä

Holokaustin lapsiuhrien näkökulmasta rakennettu näyttely on esillä vielä pari päivää eli 11. lokakuuta saakka kello 14.30–20 Kalevan kirkon seurakuntasalissa. Israelilaisen Jad Vashem -museon kiertävä näyttely *No Child’s Play – Ei lasten leikkiä* on kertomus eloonjäämisestä. Se kertoo lasten ja nuorten ponnisteluista säilyttää lapsuutensa ja nuoruutensa sekä kuvailee niitä keinoja, joiden

avulla he pyrkivät luomaan itselensä ympäröivästä todellisuudesta poikkeavan, erilaisen todellisuuden keskitysleirissä. Näyttely soveltuu yläasteikäisille ja sitä vanhemmille. Jad Vashem -museon vastuulla on juutalaisen kansan holokaustin aikaisen historian dokumentointi, uhrien muiston ja tarinan säilyttäminen sekä muiston välittäminen tuleville sukupolville.

Muistisairaille tarvitaan

Suomessa ennustetaan olevan 130 000 muistisairasta vuonna 2020. On arvioitu, että jo nyt muistisairaudet aiheuttavat enemmän kustannuksia kuin sydän- ja verisuonitaudit.

Monet kunnat eivät ole varautuneet muistisairaiden hoitoon riittävästi.

Alkuvaiheessa paras hoitopaikka on tuttu koti, mutta loppuvaiheessa tarvitaan ympärivuorokautista laitoshoidoa.

Tampereella on tuhansia muistisairaita vanhuksia

Tampereella asuu tällä hetkellä 17 000 yli 75-vuotiaasta kaupunkilaista, joiden joukossa on arviolta tuhansia muistisairaita.

Apulaispormestari **Mikko Aaltonen** vastaa toimintakykyä ja terveyttä edistävästä palveluista ja ikäihmisten palveluista Tampereen kaupungissa.

Muistisairaiden hoitoa ei ole eriytetty. Muistiongelmien ovat vain yksi kriteeri muiden joukossa, kun arvioidaan hoitopaikan tarvetta.

Kotihoito on ensisijainen hoitomuoto. Lisäksi muistisairaita hoidetaan vanhainkodeissa, terveyskeskusten vuodeosastoilla, dementiakodeissa ja palvelutaloissa.

Kotihoitoa kehitetään

Aaltosen mukaan kotihoitoa ja kotihoidon tukipalveluja on tarkoitus kehittää. Vanhuksen kannalta olisi parasta, että hoitaja olisi tuttu henkilö.

– Nykyään vanhuksen luona voi käydä jopa viisi henkilöä päivässä. Työvuorot, hoitajan osaaminen ja koulutus määräävät sen, kuka milloinkin käy hänen luonaan. Vanhuksen hoitotarve voi muuttua yllättäen, ja tähän pyritään vastaamaan saamalla kokonaisuus haltuun.

– Suuntauksena on, että asiakasohjaaja, joka tarvittaessa toimii ikäihmisten vastuuyöntekijänä, selvittää vanhuksen hoitotarpeen ja suurimman osan kotikäynneistä tekee asiakkaalle tuttu hoitaja, Aaltonen kertoo.

Kodinomainen ympäristö on muistisairaille paras hoitopaikka. Tuttu paikka ja pysyvät hoitajat tuovat turvallisuuden tunnetta sekä vähentävät levotonta käytöstä ja rauhoittavan lääkityksen tarvetta.

– Kun muistisairaalan jalat ja kädet toimivat, häntä ei saa makuuttaa sängyssä siteissä, sehän on kuin vankilassa. Tampereella laitoksissa käytetään kohtuullisen vähän rauhoittavaa lääkitystä muistisairaille, se ei ole hoitomuoto.

– Kunnan heikentyessä kotihoito ei enää välttämättä onnistu. Silloin siirrytään tehostettuun palveluasumiseen, missä henkilökunta on paikalla vuorokauden ympäri.

Koukkuniemen vanhainkotiin avataan tänä syksynä tehostetun palveluasumisen osastot Jukolaan ja Impivaaraan. Tilat on suunniteltu esteettömiksi niin, että vessaankin mahtuu pyörätuolilla. Potilas voidaan siirtää koneellisella nostimella sängystä suihkuun ja vessaan.

Kilpailutus toi ongelmia aluksi

Tampereella vanhusten hoitopaikkoja on kilpailutettu vuodesta 2006 lähtien. Haasteita on, sillä sekä ylitettä alihinnointilua esiintyy. Suuret yritykset ovat kasvattaneet markkinaosuuksiaan.

– Kilpailutus on hyvä palvelujen hankkimisen tapa silloin, kun otetaan huomioon hoidon laatu, eikä pelkkä hinta ratkaise. Käytössä on myös palveluseteli ikäihmisten palveluissa, kuten tehostetussa palveluasumisessa. Kaupungilla on oltava myös omaa tuotantoa, kaikkea ei voi ulkoistaa, Aaltonen toteaa.

Geriatrian poliklinikat järjestävät muistisairaille tukipalveluita niin, että kotona asuminen onnistuu mahdollisimman pitkään. Jotta omaishoitajat voivat pitää vapaa-aikansa, tarvitaan tilapäisiä hoitopaikkoja muistisairaille. Niiden määrä on Aaltosen käsityksen mukaan kohtuullisella tasolla.

Impivaara-kodissa noudatetaan yhteisöhoitoa periaatetta, jossa asukkaat saavat osallistua arkiaskareisiin kuntonsa mukaisesti.

Yhteisöhoitossa oma

Tampereen kaupunki ostaa dementiahoitoa myös yhdistyksiltä. Sopimusvuori Oy omistaa 11 dementiaa. Niissä noudatetaan yhteisöhoitoa periaatetta, johon kuuluvat yhdessä tekeminen, avoimuus, sallivuus, yksilöllisyys ja tasa-arvoisuus.

Hoitokotiin tullessa pyritään säilyttämään asukkaan omatoimisuus ja taidot mahdollisimman pitkään. Sairausten edetessä avuntarve kasvaa ja asukkaat tarvitsevat apua syömisessä ja liikkumisessa.

Loppuvaiheessa heitä hoidetaan enimmäkseen vuoteissa ja he saa-

vat asua hoitokodissa kuolemaansa asti, sillä saattohoito on järjestetty.

Tulemme Impivaara-kotiin lukitun portin kautta. Pihalla kukoistavat loppukesän kukat. Puutarhatuolissa istuu miesasukas. Osa asukkaista juo päiväkahvia kodinomaisesti sisustetussa olohuoneessa.

Keittiön pöydän ääressä alkaa kohta perunatatterit. Kodissa noudatetaan kuntouttavaa työotetta, johon kuuluu se, että asukkaat osallistuvat arkiaskareisiin kuntonsa mukaan. Näin taidot säilyvät.

– Pidämme täällä yhteisökokouksen viikoittain. Siinä suunnitellaan yhdessä asukkaiden kanssa seuraavan viikon tapahtumia, kuten syntymäpäiviä ja juhlia. Ruokalista laaditaan yhdessä ja asukkaat saavat toivoa mieliruokiaan, johtaja **Terhi Aho-Mantila** kertoo.

Impivaara-kodissa noudatetaan hoidossa muistisairaille kehitettyä Tunteva-mallia, johon henkilökunta on koulutettu.

Aho-Mantila tutustui muistisairaiden kylään Hollannissa toukuussa.

– Matkalla vahvistui käsitys sii-

Jukka Kaikko kiittelee äitinsä Margit Kaikon saamaa hoitoa Impivaara-kodissa.

■ Vanhusten viikko on 6.–13.10.

an lisää hoitopaikkoja

kaan. Sirkku Laukka (vas.) ja Elma Rinnetmäki kuorivat perunoita.

Muistisairaiden määrä lisääntyy

Muistisairauksia todetaan vuosittain Suomessa noin 13 000 ihmisellä. Sairastuneiden määrä kasvaa nopeasti, kun väestö ikääntyy.

Työikäisiä muistisairaita on noin 5000–7000. Muistisairaiden kokonaismäärä on 130 000 ja heistä noin 100 000 hoidetaan kotona. Omaishoidon ja laitoshoidon järjestämiseen tarvitaan

paljon voimavaroja nyt ja tulevaisuudessa. Tähän monet kunnat eivät ole riittävästi varautuneet.

Dementiaoireita aiheuttavat yleisimmin Alzheimerin tauti ja verisuoniperäinen muistisairaus.

Muistisairauksiin ei ole parantavaa läikehoitoa, mutta niitä voidaan ehkäistä ja hoi-

taa. Varhaisella diagnoosilla sekä oikea-aikaisella hoidolla ja kuntoutuksella voidaan kohottaa sairastuneiden toimintakykyä ja elämänlaatua sekä hillitä kustannuksia.

Jos havaitsee itsellään tai läheisellään muistiongelmia, kannattaa hakeutua muistitestiin työterveyshuoltoon tai terveyskeskukseen.

Uusi hoitotapa Hollannista

Hollannissa on kehitetty muistisairaiden vanhusten hoitoon toimiva malli, jonka lähtökohtina ovat asukkaiden eläminen, hyvinvointi ja hoito. Muistisairaat vanhukset elävät kylässään pienissä kodeissa oman elämäntyyliinsä mukaisesti ja jatkavat tuttuja harrastuksiaan. Tämä malli sopii Suomeenkin meidän oloihimme sovellettuna.

Hollantiin valmistui vuonna 2009 muistisairaiden kylä, joka on ainoalaatuinen maailmassa. Hogeweyn kylä sijaitsee lähellä Amsterdamia.

Viihtyisään kylään tullaan varitoidun oven kautta aukiolle, jolla solisee suihkulähde ja alppiruusut kukkivat toukokuussa. Aukion laidoilla voi istuskella tuoleissa ja seurustella.

Asukkaat saavat liikkua vapaasti kylän alueella. He voivat käydä kävelyllä, osallistua harrastuskerhoihin ja poiketa pubiin tai ravintolaan tarvittaessa avustajan kanssa. Pubista kuuluu usein iloista laulua. Jotkut asukkaista eivät enää puhu, mutta he voivat innostua laulamaan yhteislauluja.

Asukkaat voivat käydä ostoksilla pienessä marketissa avustajan kanssa. Asukkaat päättävät itse,

mitä ostavat. Kylän pääkadun varrella asukkaita palvelevat kampaamo-kauneushoitola, matkatoimisto ja fysioterapeutti. Teatterissa voi seurata monenlaisia esityksiä musiikista näytelmiin. Bingo on myös suosittu.

Asukkaat voivat osallistua harrastuskerhoihin kiinnostuksensa mukaan. Valittavana on 16 vaihtoehtoa, kuten musiikkia, maalausta, leipomista tai kukkien asettelua. Perushintaan sisältyy yksi kerho, lopuista maksetaan.

Tuttu elämäntapa jatkuu ryhmäkodissa

Kylässä on 152 asukasta, joilla on vaikea dementia. Asukkaat elävät kuuden hengen kodeissa. Jokaisella on oma makuuhuone. Lisäksi on yhteinen olohuone, keittiö ja kaksi tilavaa WC-kylpyhuonetta. Päivisin asukkaista huolehtii koulutettu hoitaja, jota avustavat vapaaehtoiset työntekijät. Jokainen koti hoitaa itse talouden, ruoanvalmistuksen, siivouksen ja pyykinpesun. Asukkaat osallistuvat taloustöihin kuntonsa mukaan.

Vanhukset sijoitetaan ryhmään, jossa muilla on samantapaiset sosiaaliset arvot ja elämäntapa. Ryh-

mittely perustuu hollantilaisiin väestötutkimuksiin. Omaiset täyttävät kyselykaavakkeen, josta ilmenevät vanhuksen elämänarvot, harrastukset, kiinnostuksen kohteet ja ruokailutottumukset.

Hogeweyn seitsemän elämäntyyliä ovat kaupunkilainen, perinteinen, kotoisa, indonesialainen (maahanmuuttaja), yläluokan hienosto, kulttuurin harrastaja ja kristillinen.

Samalla rahalla parempaa hoitoa

Kylän rakentaminen maksoi 19 miljoonaa euroa, ja se rahoitettiin lähes kokonaan julkisista varoista. Hoitokustannukset ovat samaa tasoa kuin muissakin hoitokodeissa.

Hogewey saa valtiolta saman rahamäärän eli 5000 euroa kuussa asukasta kohti kuin muutkin hoitokodit. Hoidon kustantaa lähes kokonaan Hollannin sairausvakuutus.

Lisäksi asukas maksaa pienen, tulojensa mukaan lasketun omavastuun. Suomessa muistisairaana vanhuksen hoito maksaa yhteiskunnalle 3000–6000 euroa kuukaudessa.

toimisuus säilyy

tä, että teemme täällä oikeita asioita. Uusina ideoina toiminnan kehittämiseen kokeilemme vapaaehtoisten käyttöä enemmän, vaikkapa leipomisessa. Lisäksi voisimme aloittaa musiikin kuunteluryhmän, Aho-Mantila suunnittelee.

Omaiset kiittelevät hoitoa

Jukka Kaikko tuli katsomaan 86-vuotiasta äitiään **Margit Kaikkaa**, joka on asunut Impivaara-kodissa noin viisi vuotta.

– Äidin muistisairaus alkoi hitaasti alle 70-vuotiaana ja aluksi hän kielsi oireet. Sitten hän unohiti lastenlasten nimet ja alkoi soitella moneen kertaan tarkistaakseen sovitun tapaamisen kellonaikaa, Jukka Kaikko muistelee.

Jukka Kaikon isä toimi aluksi vaimonsa omaishoitajana. He pärjäisivät vaihtelevasti isän kuolemaan asti vuonna 2008. Kun äidille tuli jalkaan ruusu, hän pääsi sairaalasta Impivaara-kotiin.

– Pääsy hoitokotiin oli äidille lottovoitto. Hoito on täällä ko-

dinomaista. Asukkaat otetaan mukaan arkiaskareisiin ja viedään ulkoilemaan kesällä ja talvella. Asukkaat saavat henkilökohtaista hoitoa. Tämä on ihanteellinen hoitopaikka muistisairaille. Tosin henkilökuntaa voisi olla hieman enemmän, koska osa asukkaista tarvitsee apua syömisessä ja pesuissa, Kaikko kuvailee.

Impivaara-koti on Sopimusvuoren ensimmäinen dementiahoitokoti, joka perustettiin vuonna 1991. Kodissa on 12 asiakaspaikkaa, jotka ovat täynnä. Tampereen kaupunki ohjaa uudet asukkaat jonosta.

Kodissa on yhdeksän työntekijää sekä puolipäiväinen hoiva-apulainen. Lisäksi apuna on opiskelijoi- ta ja vapaaehtoisia. Kaupunki ostaa palvelut Sopimusvuorelta ja asukkaat maksavat hoitomaksun, joka riippuu tuloista.

Aukeaman jutut:
Pirjo Lääperi

Sairaanhoitaja Raija Mattila ja Veikko Seppälä ovat keskustelun syövereissä.

Myönteistä latautumista lapsiperheille Pispalassa

– **Pispalan kirkon** parisuhdeiltojen on tarkoitus olla myönteisiä latautumispaikkoja melko hektistä arkea elävien lapsiperheiden arjen keskellä, kertoo pastori Kristiina Hyppölä Harjun seurakunnasta.

Ensimmäisessä illassa 10. lokakuuta luennoi kasvatustieteen professori **Juha T. Hakala** parisuhteen hoitami-

sesta, ruuhkavuosien kiireestä ja isyydestä. Hän pohtii kasvatushaasteita, joita suoriuttaminen vanhemmille luo.

Hakala on kirjoittanut isyydestä, arjen hallinnasta ja leppoisasta yhdessäolosta, kiireen eliminoinnista, tarvarapaljouden keskellä elämisestä ja suorituskeskeisen yhteiskunnan vaikutuksista lapsiin.

Seuraavalla kerralla eli 14. marraskuuta **Ville Leinonen** laulaa hengellisiä lauluja. Tilaisuuteen on järjestetty lastenhoito, joten myös pienten lasten vanhemmilla on mahdollisuus tulla kuuntelemaan konserttia yhdessä. ■

Juha T. Hakala on kirjoittanut pohtivia kirjoja sekä työelämästä että lasten kasvatuksesta.

Päivi Vuorio

Raamattua eri näkökulmista

Tampereen seurakunnat, Pirkkanmaan Pipliaseura sekä Ahjola järjestävät jo toisena syksynä peräkkäin Voimasanoja-raamattuluentosarjan. Kahden luennon mittainen luontosarja esittelee Raamattua tutkimuksen kohteena, yksilön kokemuksen ja kirkon kirjana. Molemmilla luentokertoilla on kaksi luennointijaa. Teologi avaa historialliskriittisen näkökulman luen-

tokerran aiheeseen ja toinen luennointisija tarkastelee aiheetta omasta ammatillisesta näkökulmastaan.

Ensimmäisen luentokerran aiheena 15. lokakuuta on ”Hyvä vai paha”. Teologian tohtori **Riitta Särkiö** tarkastelee kristillistä ihmiskuvaa, ihmistä ja ihmisyyteisää Raamatun kertomusten valossa. Lääkäriin ammattia ja etiikkaa käsittelevän kokemuspuheenvuoron

Saarnavuoro

Tarvitaan enemmän tekoja

Mistä tekstistä saanaat?

Matt. 22:1–14. Jeesus kertoo kuninkaanpojan häistä, joita hän vertaa taivasten valtakuntaan. Kuningas lähettää palvelijoitaan kutsumaan juhlaväkeä, mutta nämä selittelevät estymistään eivätkä ota kutsua vastaan.

Löysitkö tekstiin uuden näkökulman?

Sen huomion tein, että tekstin kohdistus on palvelijoissa (pyhän aihehan on Jeesuksen lähettiläät) eikä niinkään kutsutuissa sekä heidän suhtautumisessaan kutsuun.

Mitä haluat saarnassasi viestiä?

Että soppa olisi oikein saka, aion kuitenkin keskittyä siihen, mitä tällainen nihkeä omahyväinen suhtautuminen Jumalan hyvyteen ja anteliaisuuteen Jumalalta itseltään vaatii.

Oliko tekstissä jotain vaikeaa?

Totisesti oli! Olen kirjoittanut saarnani hahmotelmien yhteyteen lauseen: Voisinko rohjeta saarnaamaan Jumalan pyhydestä; siitä, mitä tämä tapahtumasarja vaatii Jumalalta itseltään?

Kyse on kuuluisasta käsiteparista laki ja evankeliumi. Monihan on sitä mieltä, että kirkossamme on ohentunut merkittävästi lain saarna. Jumalan rakkaudesta kyllä puhutaan, mutta missä on laki, jonka tehtävä yhä edelleen on sama: ajaa meitä Kristuksen ristin kuoleman kautta saatuaan armon valtapiiriin.

Miksi kannattaa tulla kirkkoon kuulemaan saarnaasi?

Vaikkapa vain kuulemaan, miten tyttö selviää! Ajattelen, että tänä aikana kannattaa laittaa itsensä likoon. Muuten emme havahdu arjen taaperruksessa eikä muutosta elämäämme tapahdu. Olemme vieläkin liian kääntyneitä itseemme, ja yhä ihminen, jolla ei mene yhtä hyvin kuin meillä, kärsii vierellämme. Tarvitaan kosolti enemmän tekoja ja toimintaa kuin sanoja.

Mitä harrastat ja mikä harrastuksessasi sinua viehättää?

Koiria ja hevosia. Näiden Luojan luomien olentojen syvä viisaus puhuttelee lähes päivittäin. Unelmieni täyttymys tässä elämässä on aito karjahevosvarsa Larry, 4 kk.

Hurahtaessani lännenratsastuksen ja luonnollisten hevostaitojen maailmaan olen löytänyt kokonaan uuden tavan olla hevosen kanssa – lempeys, mutta selkeät rajat sekä sen kielen opettelu, jota hevonen parhaiten ymmärtää.

Hannu Jukola

Kalevan seurakunnan vs. seurakuntapastori **Minna Rahko** saarnaa Lapinniemen kappelissa sunnuntaina 13.10. kello 12.

Katso muut tapahtumat
www.tampereen-seurakunnat.fi

AITOLAHDEN SEURAKUNTA

Messut

klo 10 Aitolahden kirkossa
13.10. Juha Vuorio, kanttori Jussi Kauranen. Pyhäkoulu messun aikana
20.10. uskonpuhdistuksen muistopäivä. Aikuistyön ja Gideonien nimikkopyhä, Seppo Nikkanen, Tertti Haikka, Miia Moilanen. Pyhäkoulu messun aikana

Muut

Päivin-Tupa eläkeikäisille
16.10. klo 10–12 Atalan srk-koti ”Näin muuttui Tampere”, vieraana Tampere-seuran toiminnanjohtaja Heidi Martikainen. Hartaushetki klo 11 diakoniatyöntekijä Eija Heikkilä. Lounas 4 €
Jumalan kämmenellä -ilta
16.10. klo 18–19.30 Atalan srk-koti. Kaksi rakentajaa, Anna Henriksson. Yhteinen ilta lapsille ja koko perheelle. Kirkkohetki, askartelua ja/tai muuta toimintaa, tempurata, iltarukous ja iltapala

Löydä Elämä -ilta 20.10.

klo 17 Atalan srk-koti. Aiheena Jumalan kutsu, Hannu Ruuskanen, Tapio Kestilä, seurakuntalaisen sana. Illassa MOT-musiikkiryhmä, rukouspalvelua

Etuovi, eläkeikäisten kokoontumispaikka

23.10. klo 12–13.45 Atalan srk-koti. ”Rohkaisun sanoja”, pastori Terttu Haikka. Päiväkahvit 2 €

HARJUN SEURAKUNTA

Messut

13.10. klo 10 Tesoman kirkko **Perhemessu**, Jukka-Pekka Ruusukallio, Kristiina Hyppölä, kanttori Sanna Vihervirta. Harjun Lapsikuoro
Messun jälkeen rukouspalvelija tavattavissa
klo 11 **Maailmojen messu** Pispalan kirkko
Veli-Pekka Järvinen, Pasi Hakkarainen, kanttori Janne Salmenkangas, Tarja Laitinen
klo 12 **Tapulinmäen messu** Lielahden kirkko
Rainer Backström, Tarvo Laakso, Markku Komulainen, kanttori Elina Peura
klo 17 **Varikkomessu** Pispalan kirkko
www.uusiverso.fi
Arkimessu 16.10. klo 18 Lentävänniemen srk-koti Talentti

Hannu Jukola

Mustan Lampaan tosi-tv ei jätä kylmäksi.

Tosi-tv:tä karnevaalihengessä näkyy asunnottomien päivänä

Valtakunnallista asunnottomien päivää vietetään torstaina 17. lokakuuta. Tampereella päivää juhlistetaan kello 14–20 päiväkeskus Mustassa Lampaassa, Peltavatehtaankatu 17.

Tapahtumalla halutaan nostaa esiin syrjäytettyjen nuorten pahoinvointi, kerhojohtava diakoni **Marko Ajanki** Mustasta Lampaasta.

– Yhteiskunnan kovenevat arvot ja täydellisyys vaatimus saavat aikaan itsetuhoista käytöstä.

– Elämä ei kuitenkaan tunne täydellisyyttä. Sen vuoksi haluamme esittää näytöksen nimeltään Mustan Lampaan tosi-tv. Näytöksessä kriittinen silmä tarkastelee päiväkeskus Mustan Lampaan omaa toimintaa karnevalistisessa hengessä. Meillä on toivoa niin kauan kuin pystymme nauramaan itsellemme, Ajanki pohtii.

Näytöksessä esiintyy Mustan Lampaan kävijöitä, vapaaehtoistyöntekijöitä, legioonateatterilaisia ja yhteistyökumppaneita. Näytös alkaa kello 16.

À la carte -ravintola Inehmo valmistaa kylmäsavulohikeittoja, kahvia ja pullaa. Pöytiintarjoilu kello 14–16. Elävää musiikkia tarjoaa jazz-yhtye Musta Moottori.

Nähtävillä on **Maikki Kantolan** kuvia Mustan Lampaan kävijöistä, ja ehtoolliskirkkoa vietetään kello 19.

Tapahtuman yhteistyökumppanit ovat Päihtyneiden päivätoimintakeskus Huoltso, Legioonateatteri, Naisten suojakodin Etna-työ, KRIS Tampere, Pro Tukipiste Tampere, Silta-Valmennus, A-Kilta, A-Klinikkasäätiön Matala ja terveysneuvontapiste Nervi sekä Tampereen aikuiskoulutuskeskus (TAKK).

Markku Komulainen, Janne Salmenkangas
20.10. klo 10 Tesoman kirkko **Diakoniapyyhä**, Teuvo Suurnäkki, avustajana diakoniatyöntekijöitä, kanttori Elina Peura. Sonore-kuoro.
Messun jälkeen rukouspalvelija tavattavissa
klo 11 Pispalan kirkko
Kristiina Hyppölä, Jukka-Pekka Ruusukallio, kanttori Janne Salmenkangas
klo 12 Lielahden kirkko
Markku Komulainen, Veli-Pekka Järvinen, kanttori Elina Peura, Sonore-kuoro
Aamumessu klo 8.30
Tesoman kirkko
16.10. ja **23.10.**

Muut

Vapaaehtoistyön iltapäivä
10.10. klo 13–15 Pispalan kirkko yhdessä MummonKammarin kanssa.

Tied. Pia Ojalahti 050 434 3315

Sielunhoidon lyhytkurssi maallikoille 12.10. klo 10 Tesoman kirkko. Sielunhoitajan vahvuudet, vaarat ja virheet; Jeesus sielunhoitajana. Luennointisijana teol.maist. Marianne Jansson Akasia-säätiöstä. Kurssi on ilmainen, ateria + kahvit 10 €. Ilm. 11.10. mennessä 040 804 8152. Myynnissä Kun luostarin muurit murtuvat -kirja/ Marianne Jansson ja Riitta Lemmetyinen. Järj. Harjun srk ja Akasia-säätiö

Hartaus 20.10. klo 16 Raholan kerhohuone
Pastori Markku Komulainen

Vanhusten viikko ”Hyviä vuosia” tapahtumat Harjussa: **8.10. Vanhustenviikon**

retki Hervannan srk:n juhlanäyttelyyn, Iouas Bella Roma, bussikuljetus. Hinta 25 €

9.10. klo 13–15 **Wanhajan kahvila** Pispalan kirkolla

10.10. Kalkun kirkontupa 20 vuotta! Juhla Kalkun srk-kodilla klo 11 alkaen, liput juhlaan myynnissä 6 €/kpl.
Tied. Maija Lehtonen
050 344 5724 Harjun srk

HERVANNAN SEURAKUNTA

Messut

klo 11 Hervannan kirkossa
13.10. Juhani Räsänen, Hannu Vuorinen, Martti Syrjäniemi.
klo 17 **iltakirkko** Vuoreksen srk-koti. Kolmen vartin iltamessu kaikenikäisille. Laulut, rukous, lyhyt Raamatun

pitää lääketieteen lisensiaatti **Kalle Mäki**.

12. marraskuuta aiheena on ”Kasvu vai kehitys”. Aiheesta luennoivat teologian tohtori **Kari Latvus** ja opetusneuvos **Mikko Lännenpää**.

Luennot pidetään Tampereen Vanhassa kirjastotalossa kello 18–20. Lopuksi Vanhassa kirkossa pidetään lyhyt rukoushetki.

Clipart

Paneelikeskustelu köyhyiden poistamisesta

Voidaanko köyhyys poistaa Suomesta? Mitä se maksaisi ja kuka sen tekisi? Näistä kysymyksistä väitellään työväenopisto Sompolan juhlasalissa maanantaina 14. lokakuuta kello 18.

Paneeliin osallistuvat kansanedustaja **Jyrki Yrttiaho**, kansanedustaja ja valtiovainvalidiokunnan puheenjohtaja **Kimmo Sasi**, kirkkohallituksen köyhyysasiantuntija **Tiina Saarela** sekä asiat ken-

tällä kokenut yhdyskuntatyöntekijä **Risto Koivisto**. Tilaisuuden juontaa puheenjohtaja, diakoni **Antti Kulmala**.

– Paneelilla halutaan haastaa ennen kaikkea hyvin toimeentuleva keskiluokka pohtimaan rooliaan ja vastuutaan köyhyyden vähentämisessä, Kulmala kertoo.

Myös kirkon tulee ottaa Kulmalan mielestä suurempi vastuu köyhyyden poistamisesta.

– Kirkko joka huolehtii vain sielujen pelastumisesta, mutta ei ole kiinnostunut köyhistä ja heidän toimeentulostaan, on hengellisesti kuolemaisillaan oleva kirkko.

Yleisöllä on vapaa oikeus osallistua keskusteluun.

Tilaisuuden järjestävät Kuule köyhää -toimikunta ja Tampereen seurakuntien yhteiskunnallinen työ.

Jyrki Yrttiaho Turun kauppatorilla 2012.

opetus ja ehtoollishetki antavat evästä alkavaan viikkoon. Kurkista Vuoreksen fb-sivuihin sekä katso myös www.facebook.com/herpertti

20.10. Ilmo Käki, Soile Rantavuori-Kähärä, Riikka Heikkinen. Vanhustyönohjaaja Pirkko Partasen lähtökahvit klo 15 viittomakielinen messu Hervannan kirkon toimituskappeli

Muut
Jumalan ja ihmisen kuva. Torinon käärinliinanäyttely 15.10. asti kirkossa. Näyttely avoinna ma-la klo 12-18 sekä su klo 13-18, koululais- ym. ryhmille tilauksesta myös muina aikoina. Ryhmien ja aukioloajan ulkopuoliset varaukset p. 050 599 7335

Ylistysilta 11.10. klo 18 Hervannan kirkossa Ylistystä, lyhyt sana ja rukousta. Jukka-Pekka Nakari

Lähetys- ja raamattuluento klo 9.30–10.30 kirkossa
13.10. ”Miten sovellan elämäni Ef 6:n hengellistä sota-asua?” pastori Hannu Vuorinen
20.10. ”Miksi loppiaista ja helatorstaita ei pidä siirtää?” rovasti Raimo Naumanen Kuuntele Radio Dei, Tampere 97,2 MHz kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 19.30.

Jumalan kämmenellä -ilta 15.10. klo 17.30–19 Hervannan kirkko Kirkkohetki, askartelua, tempurata tai leikkejä, iltapala. Jumalalta huolenpitoa. Tervetuloa pienet ja isommat, isit ja äidit, kummit ja isovanhemmat, naapurin mukavat tuttavat!

Evankeliumin ilta klo 18.30 Hervannan kirkon toimituskappeli
16.10. ja **23.10.**

HÄRMÄLÄN SEURAKUNTA

Messut
klo 10 Härmälän kirkossa
13.10. diakonian kirkkopyhä Hannu Ruuskanen, Satu Saarela-Majanen, Sakari Suutala. Kanttorina Suvi-Tuulia Raittinen. Kirkkokahvit. Ilmainen kirkkokuljetus: Klo 9.20 Vuoreksenkatu 1 – Vanha Lempääläntie – Peltolamminkatu – Peltolammin R-kioski – Lempääläntie – Lahdenperäncatu – Nuolialantie – Härmälän kirkko. Paluu klo 12.30.
20.10. Uskonpuhdistuksen

muistopäivä. Mirja Rautkoski, kanttori Suvi-Tuulia Raittinen

”Tartu hetkeen” -iltaehtoollinen 11.10. klo 18 Härmälän kirkko Vapaamuutoisesta iltaehtoollisesta virkistystä ja voimaa viikon lopulla Satu Saarela-Majanen, Gospel Grove Anne Huhtalan johdolla

Muut Senioritapahtuma 10.10. klo 13–15 Peltolammin srk-keskus Aiheena Raamatun vanhat ja viisaat, vieraana Kristiina Nordman/KRS. Mukana myös Antero Eskolin, Hannu Ruuskanen, kanttori Suvi-Tuulia Raittinen sekä muita seurakunnan työntekijöitä

KALEVAN SEURAKUNTA

Messut
klo 10 Kalevan kirkossa
13.10. Minna Rahko, Kati Eloranta, musiikki Eliina Lepistö ja Kari Nousiainen sekä kuorot YxLysti ja Arctos klo 12 Lapinniemen kappeli Minna Rahko, kanttorina Eliina Lepistö klo 16 **Vauva-taaperokirkko** Kalevan kirkon srk-sali Kirkkohetkessä mukana pastori Minna Rahko, lastenohjaaja Terhi Ruuskanen sekä kanttori Eliina Lepistö.
20.10. Elina Rautavirta, Jukka Kuusisto, musiikki Kari Nousiainen sekä Auli Aaltonen, sopraano klo 12 jumalanpalvelus Lapinniemen kappeli Elina Rautavirta, kanttorina Kari Nousiainen

Muut Raamattuluennot Luukkaan evankeliumista 15.10. klo 18 Kalevan kirkon sali 1 jatkuen tiistaisin Kalevan kirkolla salissa 1. Luennot pitää pastori Pekka Paakkanen

Hyvän mielen kerho mielenterveyskuntoutujille 16.10. klo 13–14.30 Myötätuuli, Ilmarinkatu 10. Syksyn seuraavat kokoon tumiskerrat: **6.11., 20.11., 4.12.** ja **18.12.** Tied. Heli Haavisto, p. 050 571 3106

Jeesus maailmalle

-piiri 20.10. klo 15 Kalevan kirkon sali 9 Mongoliassa työskennelleet lähetystyöntekijät Päivi Vuorinen ja Joel Norrvik Seuraavan kerran **17.11.** www.kylvaja.fi.

Jumalan kämmenellä -perhepyhäkoulu 22.10. klo 17.30–19 Kalevan kirkon srk-sali Jumala on linna ja turvapaikka. Kaiken ikäisille Kalevan kirkon alakerrassa. Ohjelmassa: kirkkohetki kappelissa päivän aiheen mukaan, askartelua, tempurata tai leikkejä/pelejä, iltapala

MESSUKYLÄN SEURAKUNTA

Messut 13.10. klo 10 Messukylän kirkko **Kirkkokuoron 90-vuotisjuhlamessu**, Jari Nurmi, Anne-Maarit Rantanen, k. Katja Viljamaa ja Petri Karaksela, kirkkokahvit ja säveljuhla Messukylän srk-koti, kuoroa johtavat Petri Karaksela, ent. joht. Vesa Haapaniemi, Seppo Naarajärvi ja Anna-Julia Peippo, kuorohistoriakirjan julkistaminen. Katso lisää s. 6–7 klo 12 Linnainmaan srk-keskus, Pirjo Tuiskunen, k. Heikki Hinssa, kirkkokahvit **20.10.** klo 10 Messukylän kirkko, Anne-Maarit Rantanen, Jarkko Vikman, k. Hanna Kataja klo 12 Kaukajärven srk-talo, Tuula Haavisto, k. Petri Karaksela klo 17 **Iltamessu** Uudenkylän srk-talo, Kaisa Yrjölä, pyhäkoulu (3+), varkkikerho, iltapala

Muut Diakoniapiiri to 10.10. klo 14 Linnainmaan srk-keskus, ”Arjen ihmeitä” Laulaja ja lauluntekijä Sirkku Heinäluoma

Parisuhdeiltapäivät su 13.10. klo 16–19 Levonmäen srk-talo, Tunteet pelissä! Tied. pirjo.tuiskunen@evl.fi

Siionin virsi -seurat su 13.10. klo 18 Linnainmaan srk-keskus, Lapuan herättäjäjuhlien 2014 hyväksi, Juha Ikola, Esko Hautala, Sakari Suutala, Wanhän Karhunmäen kuoro Paula Pääkkönen

Kirkontuvat klo 10 Uudenkylän srk-talo **ma 14.10., 21.10.** Kaukajärven srk-talo **ti 15.10., 22.10.** Linnainmaan srk-keskus **ke 16.10., 23.10.**

Arkimessu ti 15.10. klo 12.30 Kaukajärven srk-talo, Tuula Haavisto

Pappapiiri yli 70-vuotiaille ti 15.10. klo 10 Linnainmaan srk-keskus, ”Messukylän historiaa” Matti Heinivaho, Ritva Fabrin

Keskustelupiiri n. 60-vuotiaille ti 15.10., 22.10. klo 17 Uudenkylän srk-talo, Sisko-Helena Miettinen, Anne Uski

”Sukuni tarina” – miten kirjoittaa menneistä perinnöksi läheisille? ti 15.10. klo 18 Linnainmaan srk-keskus, Jari Nurmi

Naisten aamukahvit ke 16.10. klo 9.30 Kaukajärven srk-talo, läh. siht. Merja Mäkisalo ”Terveisiä lähetystyöstä” **ke 23.10.** klo 9.30 Messukylän srk-talo, lapsityönohj. Anne-Mari Haapanen ”Luopuminen luo uutta”.

Miesten kahvitupa ke 16.10., 23.10. klo 10 Messukylän srk-talo

Pappapiiri to 17.10. klo 10 Kaukajärven srk-talo, tied. diakoni Sisko-Helena Miettinen p. 040 804 8672

Lähetyspiiri to 17.10. klo 14 Kaukajärven srk-talo, Nuoret aikuiset medialähetystyössä, Mirta Martin, Sansa

Siionin kannel -lauluseurat su 20.10. klo 18 Linnainmaan srk-keskus, Lauha Peltola, Paavo ja Marja Pitkäranta, Valto Käkelä

Vanhemman väen ja merimieskirkkopiirin iltapäiväkahvit ke 23.10. klo 13 Levonmäen srk-talo. Nuortsi torstaisin klo 18–21 Pappila, www.menuoret.fi

Pyhäkoulut su klo 10.30 Pappila, su klo 11 Levonmäki, su klo 12 Linnainmaa

Miesten retki Rajalaan 4.–6.10. Tied. Jukka Lepikonmäki, 050 599 8215

PYYNIKIN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Aleksanterin kirkossa **13.10.** Säde Siira, Ari Rantavaara, kanttori Helga Anttikoski **20.10.** Olavi Salminen, Sami Uusi-Rauva, kanttori Sanna Toivola

Muut Sururyhmä 10.10. klo 17.30 Pyynikin kirkontupa Ryhmä on tarkoitettu Sinulle,

joka olet menettänyt läheisesi hiljattain tai viime vuosien aikana. Ryhmä kokoontuu kuutena torstaina **10.10., 24.10., 31.10. ja 7.11.** klo 17.30. Kirkontuvalla, Mustanlahdenk. 21 A, 1.krs. Lisät. Säde Siira p. 050 301 0278

Uskomme juuret -tilaisuus 13.10. klo 11.20 Aleksanterin kirkon krypta ”Kristus Vanhassa testamentissa” rovasti Seppo Norjanen. Kahvirahalla voi tukea Israelissa kuultavaa hepreankielistä ”Pelastuksen ääni” -radio-ohjelmaa. Mukana Säde Siira

PYYNIKIN KIRKONTUPA

Mustanlahdenkatu 21 A klo 10 kahvit, klo 11 ohjelma, aamunsana, klo 12.30 lounas Kirkontuvalla virkistystä moneen makuun, mm. aamuhartaus, lukupiiri, luentoja. Katso lisää Kirkontuvan esitteestä. Lisät. p. 040 804 8771 tai keittiö 040 804 8772

14.10. laulutuokio Maija-Stinan kanssa. Arja paistelee pizzoja moneen makuun **15.10. hyvän olon päivä.** Pikakampaus, vinkkejä yms. kivaa. Kampaaja Annu Stenman **16.10.** klo 10 **verenpaineen mittausta**, Marja-Leena Pukema. Olotupapäivä, hartaus Ari Rantavaara **21.10. tuolijumppa**, ohj. Anna Tiainen **23.10. Markku ja Heli Rinta laulaa ja laulattaa** kitaran säestyksellä **Rukouksen ja ylistyksen ilta** klo 18.30 Pyynikin kirkontupa **16.10.** ja **23.10.**

TEISKON SEURAKUNTA

Messut klo 10 Teiskon kirkossa **13.10.** Vanhemman väen kirkkopyhä, Tero Matilainen, Tuuli Muraja, Kirkkokuoro. Teiskon srk-kodilla kirkkokahvit **20.10.** sanajumalanpalvelus, Tero Matilainen, Saija Siuko

Muut Musiikkipyhäkoulu 13.10. klo 13.30 Kämnneniemen kerhuhuone

16.–17.11. Perheleiri Ilkon kurssikeskuksessa. Ilm. viim. 18.10. Pirjo Torikka p. 050 563 3724 tai Sanna Hirvonen etunimi.sukunimi@evl.fi tai kerhoissa

TUOMIOKIRKKO-SEURAKUNTA

Messut klo 10 Tuomiokirkossa **13.10.** Nuorten kirkkopyhä Olli Hallikainen, Amélie Liehrmann, kanttori Tuomas Laatu, Cantionale **20.10.** Uskonpuhdistuksen muistopäivä, Asko Peltonen, Antero Niemi, urkuri Henri Hersta

VIINIKAN SEURAKUNTA

Messut klo 10 Viinikan kirkossa **13.10.** Jussi Mäkinen, Maarit Kuusisto, kanttori Monika Naukkarinen **20.10.** SRO:n kirkkopyhä, Ilkka Ryttilahti, Jussi Mäkinen, Veikko Myllyluoma, kanttori Hannu Sippola, laulu. Messun jälkeen kirkkokahvit srk-salissa

Hiljainen iltakirkko 10.10. klo 19 Viinikan kirkko, Ismo Kunnas

Muut Hanna-työn rukouspiiri 10.10. klo 18 Nekalan srk-talon aikuistyön huone Tervetuloa rukoilemaan kansainvälisen Hanna-työn ja omien asioiden puolesta

Lehtimajanjuhla 12.10. klo 16 Koivistonkylän srk-talo ”Israel Jumalan suunnitelmassa -Lehtimajanjuhla ja Jaakobin pojat” Maggie Jägerhult, Jussi Mäkinen ja Koivistonkylän aamurukoussolu. Kuulemme Operation Lifeline ry:n ja Kylväjän Israelissa sijaitsevan Caspari-keskuksen työmuodoista. Hebrealaista musiikkia laulavat ja laulattavat Sirpa Koskinen, Seppo Lappalainen ja Eija Tauren

Sanasta suunta 20.10. klo 12–14 Viinikan kirkon srk-sali. Hylätystä hyväksytyksi, Ilkka Ryttilahti

23.10. klo 18.30 Viinikan kirkossa **TV 7 Hyvä uutinen kaikille -ilta.** kirkkoherra Jussi Mäkinen, Martti Ojares, Arvo Silventoinen, Lauri Holopainen. Musiikki Arto Ovaska ja lauluryhmä. Rukouspalvelu

DEUTSCHER GOTTESDIENST

Deutscher Gottesdienst am **13.10.** um 15 Uhr im Gemeindehaus von Pyynikki, Kisakentäncatu 18; anschließend Kirchkaffee (Erik Panzig)

Luukkaan evankeliumi viehättää Mauri Virtasta

Rovasti Mauri Virtanen sanoo eläytyvänsä Uutta testamenttia lukiessaan evankeliumeissa kerrotuihin tapahtumiin. Hän sanoo katselevansa ja kuuntelevansa, mitä Jeesuksen ympärillä oikein tapahtuu.

– Palaan aina takaisin ihailemaan ja ihmettelemään Jeesusta, sitä, miten hän kohtasi ihmisiä; miten hän uudelleen ja uudelleen toi esille, millainen Jumalan

rakkaus meitä ihmisiä kohtaan oikein on.

– Tästä syystä juuri Luukkaan evankeliumissa kerrotut tapahtumat ovat viehättäneet minua. Luukkaan evankeliumissa Jeesus toimii vähempiosaisten puolustajana. Hän aivan kuin ottaa heidän elämänsä omakseen, sanoo Virtanen.

Jeesus oli erittäin taitava kertoja ja opettaja. Tämä ilmenee hyvin Luukkaan ker-

tomissa vertauksissa.

Rovasti Mauri Virtanen tunnetaan Tampereella pitkäaikaisesta papin viran hoitamisesta. Hän oli nuorisopappina Viinikan seurakunnassa yli 40 vuotta sitten. Eläkkeelle hän jäi Harjun seurakunnasta, missä hän oli pappina yli 25 vuotta.

Viinikan ja Harjun aikojen välissä pastori Virtanen oli viisi vuotta Kansan Raa-

mattuseuran palveluksessa kiertäen julistus- ja opetus-tehtävissä eri seurakunnissa lähinnä Länsi-Suomen alueella.

Kansan Raamattuseura ja Tuomiokirkkoseurakunta järjestävät 12.–13.10. Näsin Salissa raamattutunnit, joissa pastori Virtanen toimii puhujana. Tilaisuuksissa on kahvitarjoilu ja kirjamyynti.

Rovasti Mauri Virtanen sanoo olevansa innostunut ja hämästynyt, miten monet tutut Jeesuksen kertomat vertaukset lähemmin tarkasteltuina alkavat uudelleen elää.

Merja Ojala

Täydelliset älkööt vaivautuko

Tampereen yliopiston Taivaankansi-kappelissa kokoontuu torstaisin klo 16–17 Täydelliset älkööt vaivautuko -ryhmä. Se on erityisesti opiskelijoille suunnattu avoin kokoontuminen.

Opiskelija- ja koulu-laistyöntekijä **Topi Viitasalo** kertoo, että mukaan tulemiselle pyritään tekemään mahdollisimman matala kynnys. Tavoitteena on etsiä yhdessä todellista ja aitoa uskoa ja yhteyttä Jumalaan.

– Epäily, kysymykset ja ennakkoluulot ovat sallittuja. Ryhmässä halutaan löytää myös keinoja siihen, miten opiskelijamaailman keskellä voitaisiin luontevilla tavoilla kohdata ihmisiä ja kutsua heitä mukaan Jumalan etsimisen ja löytämisen tielle.

Kokoontuminen alkaa yleensä kuulumisten vaihdolla. Tämän jälkeen lauletaan ja rukoillaan. Sit-

Hannu Juhola

Taivaankansi sijaitsee Tampereen yliopistolla Pinni B-talon viidennessä kerroksessa.

ten keskustellaan päivän teemasta. Teemat liittyvät elämään, uskoon ja ihmisyyyteen ja nousevat Täydelliset älkööt vaivautuko -kirjasta.

– Mukana saa olla omana itsenään ilman suorituspaineita. Kokoontumisissa on ollut nyt nel-

jän hengen mukava porukka eli joukkoon mahtuu hyvin mukaan, Viitasalo innostaa.

Ryhmä osa Tampereen seurakunnan Uusi Verso verkoston ja OPKO:n yhteistä toimintaa.

www.opko.fi/tampere

ENGLISH SERVICE

With Holy Communion at the Old Church every Sunday at 4 p.m. After the service coffee and tea served. Sunday School for kids, Bible reflection
13.10. Rev. Risto Korhonen
20.10. Anglican Church Reader Emmanuel Eneh, Rev. Ville Aalo

SVENSKA FÖRSAMLINGEN

Tammerfors svenska församling firar tillsvidare gudstjänst/högmässa varje söndag kl 10.30 i Pyynikki församlingshem, Kisakentänkatu 18. Du är också alltid välkommen att ringa kansliet tel. 040 804 8150.

AVOIN KIRKKO

Aleksanterin kirkko on avoinna arkisin ma–pe klo 12–18, jolloin paikalla on päivystävä seurakuntalainen. Pappi on tavattavissa ma–pe klo 16–18. Rukoushetki ma–ke, pe klo 17.
Ehtoollishartaus torstaisin klo 17. Raamatunluku- ja rukoushetki tiistaisin klo 12.
Rukoilevat äidit (kansainvälinen rukousketju) tiistaisin klo 17.30.
Junnukappeli eli avoimet ovet koululaisille keskiviikkoisin klo 14–16.
Rukouspiiri perjantaisin klo 12.

ETSIJÄT JA EPÄILIJÄT

keskiviikkoisin klo 17–19, joka toinen viikko Seurakuntien talo, Emmaus 2.krs (Näsilinnankatu 26)
16.10. Tarvitaanko Neitsyt Mariaa? Lisät. Ville Aalo, p. 050 468 8484 / ville.aalo@evl.fi

GOSPEL CORNER

Vanha kirkko **9.10.** klo 18.30. “Uskon salaisuus”, Asko Peltonen, Ulla Halttunen ja “With Christ now” –housebandin säveliä johtaa Seppo Lindell. Raamatun evästä tarjolla musiikin lomassa

HYVIEN TEKOJEN KAUPPA

Kauppa avoinna arkisin klo 9–17 osoitteessa Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26. Tule tekemään löytöjä lähetyksen sekä kansainvälisen ja paikallisen diakonian hyväksi.

KIRJASTO

(ent. Materiaalipalvelu) Näsilinnankatu 26, 5.krs.
Avoinna ma–ti, to–pe klo 9.30–15.30. Keskiviikkoisin klo 17.00 asti. Tervetuloa tutustumaan uusiin tiloihin!

LÄHDEKAPPELI

Seurakuntien talossa, Näsilinnank. 26, avoinna hiljentymistä varten arkisin ma–to klo 8–15 ja perjantaisin klo 8–14

MUMMON KAMMARI

Vapaaehtoisen vanhustyön keskus
Toimisto p. 03 219 0455 ma klo 9–17, ti–to klo 9–14. Otavalankatu 12 A
Kyläpaikka kaikenikäisille ma–to klo 10–14
Näyttely Taiteilija PEE, Ohikiitävä elämä
Leskien Klubi –kahvila ke 16.10. klo 10–12 ja **ma 21.10.** klo 18. Tervetuloa mukaan, kun pahin surusi on helpottanut.

Aamuhartaus ja toivevirsiä kotialttarin äärellä **torstaisin** klo 10, tervetuloa.

Perehdytys vapaaehtoiseen vanhustyöhön ti 5.11. klo 13–15 jatkuen **ti 12.11.** Tied. ja ilm. toimistoon tai kotisivuilta www.mummonkammari.fi
Viel on virtaa- ja tietosikkeit-paitojen myynti (á 20 €) toimistosta ma 9–17, ti–to 9–14, 2.krs. Tuotto nuorten työllistämiseen vanhusten ulkoiluavuksi.

MUSTA LAMMAS

asunnottomien ja päihdeongelmaisten päiväkeskus, Pellavatehtaankatu 17 G, p. 3891841.

Avoinna ma–to klo 7.30–13, pe klo 7.30–11.30.
Vaatepalvelu auki ma–to 7.30–12, pe klo 7.30–11.
Vaatepalvelun lahjoitukset p. 040 804 8143
Puuro ma–pe 9–11
Ruokaa jaetaan sitä mukaa kun lahjoituksia tulee.

Lauantaiaukiolo klo 10–13. Tarjolla puuroa, leipää ja kahvia.
Pullakirkko perjantaisin klo 9.30–10.00. Tarjolla leipää ja kahvia.

11.10. Kari Kuusisto
18.10. Maarit Kuusisto
17.10. Valtakunnallisen asunnottomuuspäivän tapahtuma klo 14–20.
Ehtoolliskirkko klo 19. Ilmari Karjalainen ja Mari Paija

MYÖTÄTUULI

Yhteinen vammaistyö Aurinkoklubi joka tiistai klo 17–19, lidesranta 5. Ota yhteys etukäteen avustajatarpeen vuoksi. Liisa Hoikkanen 050 4131909

Kuurojentyö Su 20.10. klo 15
Viittomakielinen messu Hervannan kirkon kappeli, Lindforsinkatu 7
Kirkkokahvit
Ti 15.10. klo 16–18
Viittomakielinen seurakuntapiiri Myötätuuli, Ilmarinkatu 10.
Ma 14.10. klo 18–20
Kuurosokeiden raamattu- ja keskustelupiiri Kuurosokeiden toimintakeskus, Insinööriink. 10

Näkövammaistyö Myötätuuli, Ilmarinkatu 10
TO 10.10. klo 13 **Suomen Kuurosokeat ry** aluesihteeri Marjatta Puromäki
TO 17.10. klo 13 **Laulua ja musiikkia** Pirkko ja Terttu Välimäki
TO 24.10. klo 13 **”Ollaan yhdessä”**

NUORET AIKUISET/ UUSI VERSO

Varikkomessu 13.10. klo 17 Pispalan kirkko
Hyvää musaa ja Jumalan sanaa rennossa ilmapiirissä! www.uusiverso.fi

PALVELEVA PUHELIN

Keskusteluapua su–to

klo 18–01 sekä pe ja la klo 18–03, p. 010 190 071 sekä www.evl.fi/palvelevanetti

PÄIVÄRAAMATTUKOULU

torstaisin klo 9.30–13.15 (**5.9.–28.11.2013**)
Kalevan kirkon srk-sali
Huom! ei ruokailua.
Syksyn teema: Lähemmäksi Jumalaa. Aamupäivän luentojen teemana Raamatun aarteita, iltapäivän aiheina Raamatun henkilöt.
10.10. Isä Meidän, Ari Rantavaara. Ruut, Eija Taurén
Lisät. Ville Aalo, p. 050 468 8484 / ville.aalo@evl.fi

RAAMATTU- VIKKONLOPPU 12.–13.10.

Seurakuntien talo 2 krs, Näsin sali, Näsilinnankatu 26, la ja su klo 13–17
”Jeesuksen vertaukset Luukkaan evankeliumin mukaan”. Opettajana rovasti Mauri Virtanen

RETKET/MATKAT

5.–7.12. Suuri Raamatturisteily Tukholmaan. Mukana Jukka Leppilampi, Sammeli Juntunen, Leena Lehtinen, Vesa Siitola, Sari Behm. Bussikuljetus reitillä (Ylöjärvi – Nokia – Tampere – Hämeenlinna–Helsinki). Ilmoittautumiset 1.11. mennessä Ikaalisten matkatoimistoon puh. 03 458 00 (ma–pe klo 9–17). Lisät. ja hinnat matkatoimistosta tai nettisivuilta www.kansan-raamattuseura.fi/matkat. Matka järjestetään yhteistyössä KRS:n kanssa

RUKOUKSEN TALO

rukouksentalo.fi **Huom!** uusi osoite: Rautatienkatu 22
Yhteistä rukousta arkisin klo 9–11
Nuorten rukouskoulu Preikkari parittomien viikkojen maanantai klo 18
Nuorten Praisekuoro- ja bändi parillisten viikkojen maanantai klo 18
Iltarukous kerran kuussa keskiviikkoisin klo 18–20
30.10., 27.11. Huom. os. Hämeenpuisto 15 A 4
Aamurukoussolu 23.10. klo 6–7.30 Koivistonkylän srk-talo
Aamurukousjumalanpalvelus, Daniel Hukari Maanantaisin ja keskiviikkoisin 6–7.30 Koivistonkylän srk-kodilla. Tied. Anne Tuhkanen p. 044 218 0010

SANAN LÄHTEILLÄ

Vanha kirkko klo 18.30
23.10. ”Toivo ja elämä” Psykologi Satu Eerola lähestyy asiaa psykologian silmin ja raamatunopettaja Olli Seppänen luotaa asiaa Raamatun maailmasta käsin. Minna ja Jussi Pyysalon vetämä musiikki kuljettaa puheiden lomassa opetusta eteenpäin.

SEURAKUNTIEN TALO

Näsilinnank. 26
PL 226, 33101 Tampere
p. 03 219 0111 (vaihte), avoinna 8.30–15.45
Katutason asiakaspalvelupiste
· Keskusrekisterin asiakaspalvelu
· Hautaustoimen asiakaspalvelu
Avoinna arkisin klo 9–15.

SEURAKUNTIEN AVUNVÄLITYS

Puhelinpalvelu avoinna arkisin klo 9–13 numerossa 03 219 0711.
Pyydä Apua -palvelu internetissä: www.suurellasydamella.fi

SENIORIFOORUM

Aleksanterin kirkon krypta, klo 13. Edullinen kahvitarjoilu klo 12 alkaen.
10.10. ”Hyvinvointia taiteesta”, Sina Kujansuu, ohjaaja, käsikirjoittaja
24.10. ”Rohkea ikääntyminen”, Kristiina Nordman, seniorityön koordinaattori

SILMUKKA

Pispalanvaltatie 16 C. Avoinna arkisin ma, ti ja ke 9–13 to ja pe suljettu. Avoimessa kahvilassa voit lukea päivän lehden tai hoidella puhelimitse virallisia asioitasi. Käytössäsi tietokone. Kun tarvitset neuvoja tai opastusta sosiaalitoimeen, työttömyyteen ym. liittyvissä asioissa, tervetuloa juttusille!
Huom! Silmukka on suljettu **12.10.–10.11.** välisen ajan.
11.11. klo 9. Aloitamme yhdessä aamukahvin merkeissä. Tied. diakoni Pia Ojalahti p. 050 434 33 15

SINKUT

Sinkkujen oloilta Nekalassa 12.10. klo 17–21 Nekalan srk-talon nuorisotila. Yhdessäolaa, keskustelua, sisäpelejä, saunomista, nyyttärit. Sauna lämmitetään

Vapaaehtoiset mukana seurakuntien parisuhdetyössä

Tampereen seurakunnissa tehdään työtä parisuhteiden ja avioliittojen tukemiseksi. Työntekijöiden rinnalla ohjaajina toimii vapaaehtoisia aviopareja, jotka ovat osallistuneet kursseille ja innostuneet sitten tarjoamaan vertaistukea.

Pitkään vapaaehtoista avioliittotyötä tehnyt aviopari **Liisa** ja **Pertti Puronen** on koonnut kokemuk-

sistaan kirjan *Myötäelämällä rakentavaan vuorovaikutukseen*. Se tarjoaa vinkkejä omien tunteiden tunnistamiseen ja niiden ilmaisemiseen rakentavalla tavalla.

Puroset kertovat kirjastaan Seurakuntien talon Näsin salissa 27.10. kello 15–17. Tilaisuudessa on mahdollista myös ilmoittautua parisuhdekurssille, joka alkaa Kalevan kirkolla 15.1.2014. ■

Pirkanmaan Hoitokoti juhlii saattohoitopäivänä

Maailmanlaajuista saattohoidon ja oireita lievittävän, palliatiivisen hoidon päivää vietetään tänä vuonna 12. lokakuuta. Tämän vuoden teemana on myyttien purkaminen.

Myytteihin kuuluvat, että palliatiivinen ja saattohoito tarkoittaisivat aina lähes välitöntä kuolemaa, että hoidot olisivat vain syöpäpotilaille ja että kivun-

hoidossa käytettäisiin riippuvuutta aiheuttavia lääkkeitä.

Suomessa toimii nyt neljä erillisten säätöiden ylläpitämää saattohoitokotia. Niistä vanhin, Pirkanmaan Hoitokoti, juhlistaa saattohoitopäivänä omaa 25-vuotista toimintaansa. Juhliin kuuluu myös kansainvälinen koulutuspäivä 11.10. ■

miehille ja naisille. Keskustorilta bussi 15, pysäkki on aivan talon edessä.

Sinkkuilta 15.10. klo 18–20 Aleksanterin kirkon kryptassa (sisäänkäynti metallisesta sivuovesta) Lautapeli-ilta. Pelataan perinteisiä ja uudempiaakin lautapelejä, kuten muistipelejä, sananselityspelejä, strategia-pelejä jne. Omat pelit mukaan! Tied. sari.peltonen@evl.fi p. 050 381 7177, www.tampereensinkut.fi

TAMPEREEN RAAMATTUKOULU

www.tampereenraamattukoulu.net

Kalevan kirkon srk-salissa maanantaisin klo 18.30 **60-vuotisjuhlasarjan luennot** **14.10.** Hannu Karvonen, Miten hyvä ihminen löytää todellisen elämän – mietteitä heprealaiskirjeen äärellä **21.10.** Per-Olof Malk, Luuk. 24:44. Hän avasi heidän mieltensä ymmärtämään kirjoitukset.

TUOMASMESSU

20.10. klo 18 Aleksanterin kirkko "Uskon varassa"

KRISTILLISET JÄRJESTÖT

ESIKOISLESTADIOLAISET Kurjentaival 22, 33100 Tampere (Vastapäätt Viinikan kirkkoa) **Seurat** Pyhäpäivisin klo 14.00 **Kanssapuheet** (raamatun tutkiminen) Tiistaisin klo 13.00 ja torstaisin klo 18.30 **Nuortenilta** Tiistaisin klo 19.00 Tervetuloa!

EVANKELINEN LÄHETYSYHDISTYS - ELY Silionin Kannel -lauluseurat su 20.10.2013 klo 18.00 Linnainmaan seurakuntakeskuksessa, Mäentakusentie 10, Tampere. Lauha Peltola, Pitkärannat, Käkelät. Kahvit ennen seurojen alkua.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS Silioninvirsiseurat su 13.10. klo 18 Linnainmaan seurakuntakeskuksessa, Korpikodinkatu 2. Kahvit klo 17.30. Esko Hautala, Pentti Lemettinen, Antti Punkari ja Sakari Suutala sekä Karhunmäen seudun kuoro.

SLEY Luther-talo Pellavatehtaank. 19 Messu joka su klo 11, pyhäkoulu, lounas tai kahvit. **Päiväpiiri** joka ke klo 13. **Saara Kinnusen luento** Sovintoon elämän kanssa la 12.10.2013 klo 13–16. **Pieni suuri raamattukurssi** Galatalaiskirjeestä 25.–27.10. Raamattupiiri, Naistenilta, jne. www.sley.fi/tampere

TAMPEREEN RAUHANYHDISTYS Nekalankulma 1 www.tampereenrauhanyhdistys.fi Seurat sunnuntaisin klo 16, keskiviikkoisin ja lauantaisin klo 19 **Su 13.10.** klo 18.30 SRK:n lähetykseurat Vanhassa kirkossa (Keskustori) **Ma 14.10.** klo 18–20 nuorten aikuisten raamattupiiri **La 19.10.** klo 18 Nuorten keskusteluilta Tervetuloa! Seura-aikoina seurat kuunneltavissa osoitteesta www.tampereenrauhanyhdistys.fi eri Pirkanmaan rauhanyhdistyksiltä

Huoltopiste osoitti tarpeensa

– Kerjäläisten määrä ei kasvanutkaan

Tampereen seurakuntien perustama huoltopiste EU:n liikkuvalla väestölle sulkeutui suunnitellusti syyskuun lopussa. Neljän kuukauden aikana oli kirjattu 550 käyntiä. Pisteelle on ollut tarvetta, kertoo johtava diakoni **Marko Ajanki**.

Enimmillään kävijöitä oli kolmisenkymmentä kahden tunnin aukiolon aikana. Kesällä vapaaehtoisena työskennellyt **Anita Aaltojärvi** kertoo, että huoltopisteestä haettiin peittoja ja perus-hygieniatarvikkeita, kuten hammasharjoja. Naiset hakivat hameita ja miehet kesäkuumalla shortseja. Naisille pystytettiin antamaan alusvaatteita ja deodorantteja.

– He kävivät täällä suihkussa ja hakivat lisääkin vaatteita; eihän heillä ollut niiden pesumahdollisuutta. – Neljä vietiin hammaslääkärin ja kolme ensi-apuun. Neljä autokauppaa-kin tehtiin. Huoltopisteestä ovat hyötäneet kävijöiden lisäksi tamperelaiset, sillä hygieniapalvelut ehkäisevät tartuntatautien leviämistä, Ajanki perustelee.

– He kävivät täällä suihkussa ja hakivat lisääkin vaatteita; eihän heillä ollut niiden pesumahdollisuutta. – Neljä vietiin hammaslääkärin ja kolme ensi-apuun. Neljä autokauppaa-kin tehtiin.

Huoltopisteestä ovat hyötäneet kävijöiden lisäksi tamperelaiset, sillä hygieniapalvelut ehkäisevät tartuntatautien leviämistä, Ajanki perustelee.

Tampereen seurakunnat on tehnyt yhteistyötä kaupungin kanssa terveysriskien ehkäisemisessä. Kaupungin terveys toimi oli muun muassa kouluttamassa seurakuntien työntekijöitä tartuntataudeista.

Monta mielipidettä

Huoltopiste on ollut auki kahdesti viikossa Mustan Lampaan ollessa suljettuna. Avaaminen synnytti paljon keskustelua. Monet kiittivät Tampereen seurakuntia rohkeasta avauksesta ja tarjosivat apuaan.

Myös kritiikkiä tuli. Jotkut ihmettelivät, miksi seurakunnat käyttää kirkollis-

veroja kerjäläisten avustamiseen. Kulunut raha oli kuitenkin erittäin pieni, muistuttaa diakoniajohtaja **Matti Helin**.

– Kesän aikana on ostettu lähinnä hygieniatarvikkeita. Myös jonkin verran siivouskuluja aiheutui. Näiden kustannukset ovat olleet noin 500 euroa.

Ylimääräisiä palkka- ja tilakustannuksia ei kertynyt, sillä diakoniatyö käyttää vaatevarastoa muunakin aikana. Jaetut vaatteet olivat tulleet lahjoituksina.

Aaltojärvi oli mukana neuvomassa esimerkiksi opiskeluhuussa.

– Yritimme hakea heille töitä mansikkapelloilta, mutta siellä tuli rasismi vastaan, hän pamauttaa.

– Kaksi kertaa veimme heitä keräämään mustikoita.

Hän ei ymmärrä kovia asenteita:

– Jokaisen pitäisi miettiä, miltä tuntuisi lähteä vieraseen kulttuuriin ilman asuntoa ja rahaa.

Pulloja ja potkuja

Yksi kaupunkilaisten esittämistä huolista oli, että huoltopiste lisäisi kerjäläisten määrää. Näin ei kuitenkaan näytä tapahtuneen.

– Kukaan kävijöistä ei sanonut, että olisi tullut Tamperelle huoltopisteen

Kesän kulkijat hakivat Mustan Lampaan varastosta esimerkiksi pitkiä hameita, kertoivat työntekijä Sirpa Lemmetti ja vapaaehtoinen Anita Aaltojärvi.

HUOLTAMO
www.mhuoltamo.fi

Soita ja kysy tarjous! p. 0400 497294

Kaipaako autosi huoltoa? Olisiko aika vaihtaa renkaat tai öljyt? M-Huoltamo huoltaa autosi ammattitaitoisesti, edullisesti ja yhteiskuntavastuullisesti.

Martinus-palvelut Oy/Huoltamo
Rasulankatu 7 • HALLI 8
MA–TO klo 8–16, PE 8–15 tai sop. mukaan

Löydät meidät Vehmaisista!

HUOLLOT • KORJAUKSET • RENGASTYÖT • KEVYET SISÄSIIVOUKSET

Hannu Jukola

Eva Wäljas,
Asta Kettunen

TAMPEREEN

Kirkkosanommat

www.tampereenkirkkosanommat.fi

56. vuosikerta

Julkaisija

♦ Kustantaja: Kotimaa Oy

♦ Julkaisija: Tampereen ev. lut. seurakunnat, p. 03 219 0111

- ♦ **Toimitus:** päätoimittaja Marja Rautanen
- ♦ **Toimitussihteerit:** Kirsi Airikka, p. 050 381 0970 ja Asta Kettunen, p. 050 438 2716
s-posti: tampereenkirkkosanommat@evl.fi ja etunimi.sukunimi@evl.fi
Osoite: Seurakuntien talo, Näsilinnankatu 26, PL 226, 33101 Tampere.
- ♦ **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki, Ilmoitusmarkkinointi Jaana Mehtälä, p. 020 754 2309, 040 509 4962, jaana.mehtala@kotimaa.fi

- ♦ **Ilmoitusvalmistus:** ilmoitusmyynti@kotimaa.fi. Huom! s-postiviesteihin maininta Tampereen Kirkkosanommat
- ♦ **Jakelu:** Tampereen Ykkösjakelut Oy
- ♦ **Jakeluhuomautukset:** p. 03 3140 4200, www.ykkosjakelut.fi
- ♦ **Taitto:** Kotimaa Oy
- ♦ **Tilaukset:** tilauspalvelut@kotimaa.fi, p. 020 754 2333, fax: 020 754 2342
- ♦ **Painosmäärä:** 103 500 kpl
- ♦ **ISSN:** 1237-9603, äänite: 1237-959X
- ♦ Seuraavat lehdet ilmestyvät: 23.10.2013, aineisto 9.10.2013 mennessä, 6.11.2013, aineisto 23.10.2013 mennessä

Parantava rukous
Rukousilta Tampereen
tuomiokirkossa su 13.10. klo 17
Rukoilemme kanssasi!
 Tampereen tuomiokirkkoseurakunta & Rukousystävät ry

 Pirkko Jälovaara

Sinulle, joka olet menettänyt läheisesi
- palveleva perheyrytyksemme

 Juhani Mäkipää

 Pekka Jokiranta

 Jukka Mäenmäki

 Leena Mäkipää-Koivumäki

Tampereen
HAUTAUSPALVELU OY
 Juhani Mäkipää

Teitä palvelevat myös:
 Pekka Jokiranta
 Jukka Mäenmäki
 Mika Leinonen

Meillä on yhteensä yli 70v. hautausalan kokemusta Tampereella.
PÄIVYSTYS YMPÄRI VUOROKAUDEN: 050 362 9690
 Kalevan puistotie 17 • (03) 255 4102 | Kauppakatu 12 • (03) 253 1720
 Aleksanterinkatu 15 • (03) 212 2137
www.tampereenhautauspalvelu.fi

Nyt on aika avata
RAAMATTU

Kirjeelliset raamattukurssit auttavat ymmärtämään oman yhteiskuntamme, Euroopan ja koko maailman tapahtumien merkitystä. Ne johtavat yksityistä ihmistä löytämään evankeliumin sanoman ja sen kautta toivon paremmasta tulevaisuudesta.

Postita kuponki!
 Ensimmäiset opintokirjeet saat paluupostissa. Kurssi tarjotaan maksuttomasti, ilman sitoumuksia. Valittavanasi on yksi seuraavista kursseista:

☐ **Maailman Valo**
 25 opintovihkoa Jeesuksen elämästä ja opetuksista

☐ **Löytöjä Raamatusta**
 26 opintovihkoa

☐ **Raamattu avautuu**
 25 opintovihkoa

☐ **Ilmestyskirja avautuu**
 16 opintovihkoa

☐ **Elämää ja terveyttä**
 18 opintovihkoa

☐ **Paavalin matkassa**
 12 opintovihkoa

Kurssi myös Internetissä!

Uusin kurssi!

Nimi _____
 Lähiosoite _____
 Postinumero _____
 Osoitetoimipaikka _____
 Voit ilmoittautua myös puhelimitse, sähköpostitse tai internetissä.

☐ Jag vill ha bibelkursen på svenska.

media7
 Kirjekursseja jo 60 vuoden ajan

Raamattuopisto, PL 200, 00121 Helsinki
www.media7.fi, raamattuopisto@media7.fi
 Puh. 09 612 0360, 0400 200 770

LAKITOIMISTO
RAJAMÄKI

- perunkirjoitukset ja perinnönjaot
- avioerot ja ositukset
- lasten huolto-, tapaamis- ja elatusasiat
- testamentit ja avioehdot
- kauppakirjat ja sopimukset
- riita- ja oikeudenkäynnit
- rikosoikeudenkäynnit

Maksuton puhelin- ja sähköpostineuvonta
Itsenäisyydenkatu 2, Tre
Puh. 010 666 4433
vesa.rajamaki@lakitoimisto.com

NUKU HYVIN,
VOI PAREMMIN

Kunnon vaahtomuovipatjat
 (joista helppo nousta)

Eterlon – Relax – Formax
Hygieniapäällisiä

Perinteiset, hiostamattomat puuvillapateitot, petauspateitot, tynnyt
Lapsille omat patjat ja petauspateitot

Kevyttä verhoilua, istuimet, korokepatat ym.
ERIKOISKOOTKIN onnistuvat

Askarteluun mm. vanut, kankaat ym.

SOITA TAI TULE KÄYMÄÄN
 (Kysy kotiinkuljetusta)

Laatupeite Oy

(03) 364 5055
HEPOLAMINKATU 36 B, TRE
MA-PE 8-15.30 tai sop. mukaan
www.laatupeite.fi

Virrassa

Juokse pappi juokse

Kauniina keväisenä päivänä olimme juoksemassa ystäväni Jarin kanssa. Jari on pappi, niin kuin minäkin. Se taisi olla jossakin Heikkiläntien sillan kohdalla, kun saimme nerokkaan ajatuksen. Juokseminen on aina kivaa, mutta vielä hausempaa se on yhdessä. Pappina olemisen on vähän päiväkohtaista; joskus on kivaa, mutta ei aina. Yhdessä pappeileminen ei ole läheskään niin raskasta kuin yksin.

Päätimme siis yhdistää nämä kolme: kestävyysjuoksun, pappina olemisen ja yhdessäolon. Tosin isohkolla reunaehdolla: kynttilää ei pidä laittaa alle, niinhän jo Jeesus kehoitti aikanaan. Tässä tapauksessa se tarkoitti, että tossut kannattaa pitää jalassa, pappi juoksussa ja liperit näkyvissä.

Tampereen seurakuntien Reilusti kristitty -strategiassa yhtenä tavoitteena on näkyä katukuvassa myös yllättävissä yhteyksissä. Siksi päätimme viimeistään Irjalankadun ja Teiskontien risteyksen kohdalla, että lähdemme pappisjoukolla juoksemaan Tampereen puolimaratonin. Odotettavissa oli suuri yhteisöllinen kokemus, sillä tapahtumassa oli mukana puolitoistatuhatta osanottajaa ja moninkertainen määrä kannustajia.

Toukokuinen idea toteutettiin syyskuun puolivälissä. Kuusi pappia juoksi puolimaratonin papinpaidoissa ja liperit liehuen. Oli muuten hieno juttu! Tapahtuman järjestäjät pyysivät meitä pitämään lähtöhartauden, mihin ryhdyimme ilomielin. Siunasimme osanottajien jokaisen askeleen, lähtemisen ja maaliinpääsyn. Kirkko on perinteisesti kantanut huolta ihmisten perillepääsystä, joten tähän sopi erinomaisesti myös puolimaratonille.

Juoksu oli hauskaa. Kun papinpaidassa liittyi joukkoon, jolla on yhteinen päämäärä ja -matka, sai aikaiseksi mukavaa juttua ja leppoisia keskusteluja. Tämä oli sekä oma että muiden juoksevien pappien kokemus. Paavali kehotti joskus itkemään itkevien kanssa ja iloitsemaan iloisten kanssa. Tampereella kirkko juoksi juoksevien kanssa.

Saadut kokemukset innostivat meitä jatkamaan. Ensi vuonna juostaan taas, isommalla porukalla ja meiningillä. Aina kun on mahdollista, kannattaa avata kirkon ovet ja lähteä ulos ihmisten pariin. Iloisella mielellä, valmiina keskusteluun ja siunaamaan hiljaa mielessä tai ääneen, jos pyydetään.

Tapahtumassa otetut kuvat ja jaetut kokemukset saavuttivat suurta myönteistä myhäilyä verkossa ja sosiaalisessa mediassa vielä jälkikäteen. Näinä päivinä se on merkki siitä, että jokin juttu toimii.

Niin, olihan meillä numerot rinnassa ja aikaa otettiin. Papinpaidassa näköjään pystyy juoksemaan pitkäänkin, ja käymään vielä mukavia keskusteluja kanssakulkijoiden kanssa vauhtia hidastamatta.

Ja keksimme me Jarin kanssa muutakin saman juoksun aikana. Tervetuloa Puolentunnin messuun sunnuntaisin kello 10 Suurella Sydämellä -klubille Seurakuntien taloon. Siellä ei juosta, mutta papinpaidat ovat kyllä päällä.

Jussi Laine
 Kirjoittaja on Tampereen seurakuntien kirkkohankekoordinaattori.

 Kolumneja voi kommentoida osoitteessa www.tampereenkirkkosanomat.fi/blogi.

TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA ARKEEN

fennokauppa.fi

APU VIRTSAKARKAILUUN!

Laaja valikoima suojia eri asteiseen virtsankarkailuun. Omat mallit naisille ja miehille.

Pyydä ILMAINEN näyte!

Varmojä Istuvat hyvin Hajua neutraloivia

FENNO MEDICAL OY
 09 276 360 | asiakaspalvelu@fennomedical.fi | fennokauppa.fi

PIANONVIRITYKSET
Juha Yli-Knuuttila
Puh. 0400 669 799
Sähköposti:
pianonviritys@gmail.com

• Säle-, rulla- ja puukaihtimet
• Terassi- ja ikkunamarkiisit
• Pimennys- ja paneeliverhot
• Taite- ja peiliövet
• Parvekekaihtimet ja pystylamellit
• Luxaflex-sisustuskaihtimet
SUUNNITTELU, MITTAUS, ASENNUSPALVELU
Kaihdin Sampo
Sammonkatu 18, TRE P. (03) 255 0858, 0400 736 716
ks@kaihdinsampo.fi www.kaihdinsampo.fi

Hämeen Kivituote Oy Touko Virsiheimo

- hautakivet - kaiverukset ja muut
hautakivialan työt lähes 50 v. kokemuksella
Riitinmäentie 63, 36200 Kangasala
touko.virsiheimo@gmail.com
p: (03) 377 0757 / 0400 633 636

Jalkahoito kotikäyntinä 46/51€

Jalkojenhoidon ammattitutkinnon
suorittanut sairaanhoitaja
Satu Laurell
p. 050 558 0232

ASIANAJOTOIMISTO KNUUTINEN KY

Asianajaja, varatuomari Pauliina Knuutinen
* perhe- ja perintöoikeusasiat * asuntokauppa- ja kiinteistöriidat ym.
Härmälänkatu 6-8 D, TAMPERE. Puh. (03) 343 9700
www.talotaitokeskus.fi

**Luotettavaa palvelua ja asiantuntemusta
kaikissa hautaukseen liittyvissä asioissa.**

*Tammerkosken
Kukka- ja
Hautauspalvelu*

Arkut, kuljetukset
Asiakirjat
Kukat ja sidontatyöt
Muistotilaisuudet
Pitopalvelut
Hautakivimyyni
Puh. (03) 211 0331

Rongankatu 2
33100 Tampere

Kun suru koskettaa... tai on aihetta juhlaan

Tiloissamme
asiakaspaiikkoja
70 hengelle

JUHLAKESKUS
Manchester
Kun on aihetta juhlaan...
• muistotilaisuudet • perhejuhlat • ristiäiset

Pitopalvelua
myös
haluamiinne
tiloihin

Kalevan puistotie 7, 33500 TAMPERE, p. 010 421 2888 tai 0408 290 626
sähköposti: juhlakeskus@manchester.net www.manchester.net

KOTI KAUNIIKSI

Verhoiluliike Yli-Heikkilä

Verhoilua 30 vuoden kokemuksella
Hyvä valikoima verhoilukankaita

Nyyrikintie 1, Tampere
040 739 1822

www.kolumbus.fi/timylihe

NYT SYYSSIIVOUSTA!

- kotisiivoukset
- toimistosiiuoukset
- ravintolasiivoukset
- porrassiivoukset
- lattianvahaukset.

Yli 10 vuoden kokemus!

Mahdollisuus kotitalousvähennykseen.

Uusi Era Palvelut Oy • puh. 045 126 6938 • www.uusierapalvelut.fi

Kun olet päättänyt myydä asuntosi, kutsu meidät paikalle.

Annamme suullisen hinta-arvion
asunnostasi. Arviointi on maksuton,
eikä edellytä sopimuksen tekoa.

Timo Jokinen
050 552 0408

Outi Kolkka
050 518 4707

Ota yhteyttä! Puh. 03-255 3111
www.asuntopari.net

asuntopari oy lkv

Kalevanpuistotie 15, 33500 Tampere

KOTIMAA

• JALOKIVET
• KORUT

• KIHILAT
• KELLOT

• LAHJAESINEET
• TILAUSTYÖT

Thmiselle joka uskoo asiaansa

Hämeenkatu 27, Tampere
☎ 03-212 9645
www.jiwahlberg.fi

www.kotimaa24.fi

PUOLUSTAJA - elämän eri vaiheissa

TAMPEREEN
KAUPUNKILÄHETYS RY

HALUATKO KESKUSTELLA PARISUHDETTASI ASKARRUT- TAVISTA KYSYMYKSISTÄ?

PARISUHDEPYSÄKIN toiminta on tarkoitettu yli 60-vuotiaille naisille, miehille ja pariskunnille, jotka haluavat keskustella parisuhteeseen, seksuaalisuuteen ja erilaisiin elämäntilannemuutoksiin liittyvistä kysymyksistä ammattitaitoisen työntekijän kanssa. Ongelmien käsittelemisen myötä avautuu usein uusia mahdollisuuksia.

Parisuhdepysäkillä voi tulla joko yksin tai puolison kanssa yhdessä tai osallistua ohjattuihin keskusteluryhmiin. Tarkoituksena on löytää uusia voimavaroja, edistää seksuaaliterveyttä ja lisätä elämänhallintataitoja.

Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.
Lämpimästi tervetuloa!

PARISUHDEPYSÄKKI
Tuomiokirkonkatu 15 D 43, 4. krs
Soita ja varaa aika: **040 592 6496**

Hoito- ja hoivapalvelu

Taru Koskivuori
sairaanhoitaja
p. 040 561 2782
www.hoitojahoivapalvelu.fi
taruelisa@elisanet.fi

Ammattitaitoinen henkilökuntamme: sairaanhoitajia, lähi- ja kodinhoitajia valmiina auttamaan tarpeidenne mukaan:

- kotisairaanhoito
- omaishoitajien vapaat
- kotipalvelu
- lastenhoito
- juhla-apu
- siivoukset
- pienet pihatytöt

Muistathan kotitalousvähennyksen...

**Etsitkö
kotiä?
sato.fi**

SATO Vuokraus ja myynti

Puh. 0201 34 4470

Satakunnankatu 18 B, 33210 Tampere

Puhelujen hinnat: kiinteästä verkosta 8,28 snt/puh+7 snt/min,
matkapuhelimesta 8,28 snt/puh+17 snt/min.
Ulkomaan puhelut hinnaston muk.

sato
koti kuten haluat

2013 jKr.

© Ari Peura

Ja nyt
Turun Tuomiokirkon
kellot lyövät
kaksitoista....

JA TAAS TURUSSA!
KILKATTAA NE
KIRKONKELLOT TÄÄLLÄ
TAMPEREELLÄKIN!!

Mitä R-sana oikein tarkoittaa?

Mitä rasismi oikeastaan tarkoittaa? Eriarvoisuus kohdistuu henkilöön itseensä, siihen mitä hän edustaa, mihin hän uskoo, miltä näyttää. Totuus kuitenkin on, ettei kukaan meistä synny rasistiksi.

Pelastakaa Lapset ry, Raha-automaattiyhdistys ja Helsinki Filmi järjestivät rasismien vastaisen tapahtuman 24. syyskuuta elokuvateatteri Plevnassa. Ennakkoesityksenä nähtiin **Dome Karukosken** ohjaama uutuuselokuva *Leijonasydän*, joka teemoiltaan ja tarinaltaan tuki paneelikeskustelua.

Panelistit keskustelivat arjen rasismista, sen ilmenemismuodoista sekä ehkäisystä varsinkin lasten ja nuorten näkökulmasta.

Panelisteina toimivat Tampereen yliopiston tutkija **Uyi Osaze**, perusopetuksen vastaava koulukuraattori **Hanna Grästen-Salonen**, teknillisen lukion oppilas **Rifaa Taha**, Kölvi-maahanmuuttajatoiminnan vapaaehtoinen **Onni Sarvela**, Tyttöjen talon monikulttuurisen tyttötyön ohjaaja **Anukka Tuovila** sekä Maahanmuuttajaneuvoston varapuheenjohtaja **Mustafa Kara**. Paneelin vetäjänä toimi kansanedustaja **Jani Toivola**.

Peter Franzén (uusnatsi Teppo) ja Yusuf Sidibeh (Tepon avovaimon poika Rhamadhani eli Ramu) näyttävät pääosia elokuvassa Leijonasydän. Sen on käsikirjoittanut Alekski Bardy ja ohjannut Dome Karukoski. Elokuvan ensi-ilta on 18. lokakuuta.

20 vuotta ensimmäisestä maahanmuuttajasta

19-vuotias panelisti **Rifaa Taha** on syntynyt ja kasvanut Suomessa. Hän on silti joutunut kokemaan ennakkoluuloja niin opettajien kuin oppilaidenkin suunnalta vain siksi, että hänen ihonväriinsä on tummempi ja hän käyttää huivia.

– Meillä on paljon ihmisiä, jot-

ka ovat syntyneet ja kasvaneet Suomessa ja silti puhutaan koko ajan maahanmuuttajista. Missä vaiheessa meillä herätään siihen, että meillä on jo yksi sukupolvi nuoria aikuisia, jotka eivät ole maahanmuuttajia vaan suomalaisia, pohtii Onni Sarvela.

Isommissa kaupungeissa asiat sujuvat jo paremmin, mutta pienet kunnat ovat vielä hyvin kauka-

na oikeanlaisista toimintatavoista. Median valtaa ei tässäkään asiassa voi kiistää. Stereotyyppien viljely on jokapäiväistä eikä esimerkiksi virastojen asiakaspalvelijoilla ole ammattitaitoa kohdata maahanmuuttajia.

Osazeen mukaan rasismi ilmenee kolmella tavalla. Kulttuurisessa rasismissa se, jolla on valta, puhuu. Institutionaalinen rasismi ilmenee

julkisen palvelun epäluuloisuutena ja toimintana niillä keinoilla, joita sille on ylhäältä määrätty. Henkilökohtaisessa rasismissa vastakkainasettelussa ovat yksilöt.

Ratkaisuja etsimässä

Pelastakaa lapset ry:n edustaja **Riitta Kauppinen** korostaa aikuisten vastuuta varsinkin koulu- maailmassa.

– Aikuiset tarvitsevat taitoa tunnistaa ja ottaa puheeksi esimerkiksi rasistinen kiusaaminen. Kyse on raadollisista tekijöistä, sellaisista asioista, joihin lapsi ei itse voi vaikuttaa, kuten ihonväri.

– Rasismi ei katoa tai laannu Suomessa omalla painollaan. Julkisen sektorin tulisi edistää sitä, että jokainen, erilainenkin, on osa suomalaista kulttuuria. Kannattaa sijoittaa lapsiin ja nuoriin, summaa **Kara**.

– Pitäisi lähteä siitä, että ei luoda sitä ilmapiiriä, jossa syrjintä sallitaan. Jos joku tuntuu väärältä, se todennäköisesti on väärin. Vaikutetaan toisiimme vuorotellen, avataan itseämme sen verran, että antaa toisen ihmisen vaikuttaa itseemme. Muuten hoemme toistemme päälle vain omia totuuksiamme, summaa Sarvela paneelikeskustelun ytimen.

Riikka Moilanen

Koko keskustelu: <http://www.pelastakaa-lapset.fi/toiminta/rasisminvastainen-tyo/leijonasydan/>

Pappapiirissä veisataan väkevästi

Ikä ei ole este hyvälle harrastukselle ja omaan kaveripiiriin osallistumiselle. Tämä on havaittu Messukylän seurakunnassa, jossa toimii kaksikin ikämiehille tarkoitettua ryhmää.

Linnainmaan seurakuntakeskuksessa on kokoontunut jo kahdeksan vuoden ajan Pappapiiri. Hyvien kokemusten tähden aloitettiin vastaavanlainen toiminta myös Kaukajärven seurakuntatalossa.

Toiminnasta vastaa Messukylän seurakunnan diakoniatyö. Linnainmaan pappapiiri syntyi, kun diakoni **Ritva Fabrin** sai työnäyn, että myös ikääntyvät miehet tarvitsevat oman vertaisryhmän. Mukaan pääsevät vain miehet ja heidänkin pitää olla aikamiehiä, vähintään 70-vuotiaita.

Nykyisin Pappapiirissä on kaikkiaan 32 jäsentä. Kerrallaan koolla on yleensä parikymmentä miestä.

Tällaisena vaan saapua saan

Vaikka olen vielä ”alaikäinen”, sain kunnian vieraillla tuossa kokeneiden kerhossa.

Pitkän pöydän ympärillä istuu miehiä vaihtamassa kuulumisia. Kun kello tulee aamukymmenen, alkaa virallinen ohjelma komeas-

ti laululla ”Paljon onnea...”. Piiriläinen **Paavo** on juuri täyttänyt 80 vuotta. Sen kunniaksi on kahvipöytään asetettu myös täytekakku.

Ritva Fabrin syyttää ison kynttilän. Hän muistuttaa meitä siitä, miten ilon ja murheen vaihtelu on todellisuuttamme. Diakoni kertoo viimeisestä tapaamisestaan hoitokodissa kuolleen **Niilon** kanssa. Jo

lähdestään tietoinen mies oli testamentannut porukalleen laulun ”Tällaisena vaan mä Isäni kotiin saapua saan.”

Noiden lohdullisten säkeiden jälkeen otetaan vielä esille virsikirjat ja veisataan, niin kuin piirin perinne edellyttää.

”Kiitos sulle, Jumalani, armon-tasi kaikesta” avaa tunnelman, ja

kahvitarjoilu johdattelee miehet puheen sorinaan.

Kahvin jälkeen siirrymme saliin esitystä katsomaan. Tällä kertaa ei ole alustusta, vaan **Yrjö Sepälä** heijastaa taululle luontokuviaan Lapista.

Näyt ovat hivelevän kauniita. Moni alkaa muistella omia pohjoisen matkojaan. Kaikki jakavat Sep-

pälän ajatuksen, että luonnosta saa voimaa. Siellä voi hiljentyä ja päästä pois kaupungin melusta ja stressistä.

Hyvästä porukasta sukupolvien ketjuun

Jukka Silin täytti keväällä 70 vuotta ja tuli heti piiriin.

– On mahtava veisuujoukko, kertoo Jukka alkuhavinnoistaan.

Miltei alusta lähtien mukana ollut **Veijo Suuniitty** on nyt 78-vuotias.

– Täällä saa olla vertaistensa joukossa, toteaa Veijo piiristä, joka on tullut hänelle niin tärkeäksi, että harmittaa, jos jonain kertana ei pääse mukaan.

Suuniitty kertoo, että jokainen käynti piirissä on erilainen. Keskustelua käydään paljon, ja myös hengellisyys on siinä mukana.

– Täällä voi syventää näkemyksiään ja verrata omiaan muiden ajatuksiin. On hienoa olla mukana.

Ritva Fabrin iloitsee, että ryhmä on aktivoitunut pappoja myös oheistoimintaan.

– Muutama piiriläinen käy keran kuussa seurakunnan järjestämässä koululaisten iltapäiväkodissa. Niin lapset saavat kuulla, milaista oli ”ennen vanhaan”. Papat ovat lapsille odotettuja vieraita.

Sukupolvien ketju ei katkea Linnainmaan seurakuntakeskuksessa.

Risto Koivisto

Lisätietoja Linnainmaan Pappapiiristä: Ritva Fabrin, p. 050 586 5183 ja Kaukajärven piiristä: Sisko-Helena Miettinen, p. 040 804 8672.

Jukka Silin ja Veijo Suuniitty todistavat, että pappapiiriläisten kaveruus ulottuu myös ryhmän emäntään, diakoni Ritva Fabriiniin.